Regd No. H 45 / M 3813

102574

వెల ఒక అణా

గోలకొండ డైరీ
వెలువడినది
వెల
౧౪ అణాలు

గోలకొండపత్రిక

ప్రతి సోమ, గురు వారములందు వెలువడు జాతీయ పత్రిక

హిందువుల పండుగలు
కర్త
సురవరం ప్రతాపరెడ్డి
౩౦౦ పుటలు ౧౪ పటాలు
వెల ౧ రూ॥ మాత్రమే.
వలయువారు:-
మేనేజరు గోలకొండ పత్రిక

సంపుటము ౧౬ హైద్రాబాదు-దక్కన్ శా. శ. ౧౮౬౩ వృషసం॥ర శ్రావణశు॥ ౫ (౨౫-౧౦-౧౩౫౦ ఫ.) గురువారము సంచిక ౨౬

అమెరికాలోని జపాను ఆస్తులపై నిషేధాజ్ఞ

బ్రిటిషుసామ్రాజ్యముకూడ అట్టిచర్యనే అవలంబించుట

జపాను అదేవిధమైన ప్రతిక్రియ నవలంబించినది.

జపాను ఇండోచైనాలో కీలకస్థానాలనుంచు తనసేనలను, నౌకలను విమానములను ఉంచుటకు ఫ్రెంచిప్రభుత్వమువారు ఒప్పుకొన్న దిఎందుకనగా ఒప్పుకొనినచో ఇండో చైనాను శత్రుసేనలనుండి రక్షించేశక్తి ఫ్రెంచిప్రభుత్వానికి గాని ఇండోచైనాలోని ప్రభుత్వానికిగాని లేదు అందువల్ల ప్రతిఘటించినచో వ్యర్థముగా ఇండో చైనాలో యుద్ధము తెచ్చిపెట్టి నష్టము పొందుటయే అగును. మరియు ౧౯౪౦ లో ఇండో చైనాప్రభుత్వమువారు తూర్పు ఆసియాలో జపానుకే నాయకత్వము ఉన్నదని అంగీకరించియుండిరి. ఆఒడంబడిక ప్రకారము జపాను తూర్పు ఆసియాలో రాజ్యవిస్తరణ చేసుకొనుటకుఇండో చైనాతో సహకరించియుండును. ఇప్పుడు జపాను సింగపూరు: ఈస్టిండీస్ దీవుల క్షేత్రరాజ్యవిస్తరణచేయదలచినచో జపానునుండి గాని, చైనాలో ఆక్రమించిన ప్రదేశమునుండిగాని ఇండోచైనా నుండి ఇటీవలో తీసుకొన్న హైనాన్: ఫార్మోసానుండిగాని యత్నించుటయగును- కాబట్టి ఇప్పుడు దక్షిణఇండోచైనాలో కీలకస్థానము ఆక్రమించబడినది. ఈకీలకస్థానాల ఆక్రమణ జూలై ౨౫వ తేదీన జరుగునట, జపానుయుద్ధనౌకలిప్పుడు సైగానుకు దక్షిణమున కామరూన్ బియు క్యాగగుడములో కేప్ సెయింట్ జాకీస్ అనుదీవికి దూరముగా నున్నవట.

జపానుయొక్క ఈచర్యగదనుచు అమెరికా ప్రభుత్వవిదేశాంగశాఖ ఉపకార్యదర్శియగు షమ్నర్ వెల్సు గారు జూలై ౨౪వ తేదినఒక వాఙ్మూలమునొసగినారు జపానుఇండోచైనాలో కీలకస్థానాలనుకోరుట ఇంకనుదక్షిణంలో క్రొత్తరాజ్యములనుసంపాదించు నుద్దేశ్యముతోనే యనియు. జపానుఇండోచైనాను, అక్కడినుండిఇరుగుప్రదేశ్యములనుఆక్రమించినచో పసిఫిక్ ప్రాంతమందు యుద్ధమువ్యాపించగలదనియు, అమెరికాదేశరక్షణకార్యాలకు అవసరములైనరబ్బరు, టిన్ను చమురుమున్నగు ముడిపదార్థములు ఈస్టిండీసుమున్నగుచోట్లనుండి లభించక పోవుననియు, కాబట్టిబలప్రయోగముచే జపాను రాజ్యవిస్తరణఅమెరికాకుఅసమ్మతమనియు ఆవాఙ్మూలములో చెప్పబడినది. బ్రిటనుఅమెరికాలకు ఇండోచైనా రాజ్యసంపాదనకాంక్ష ఏదియులేదని చెప్పబడినది-

జూలై ౨౪వ తేదిన రూజ్వెల్టుగారు చెప్పిన కొన్ని మాటలుగూడముఖ్యములైనవి- అమెరికావారు జపానుకుతమచమురునుపంపుటకు ఒప్పుకొనకుండినచో జపానువారుఒకసంవత్సరం కిందటనే ఈస్టిండీస్‌మీదికిదాడిచేసియుందురుకాబట్టియే జపానుకుఅమెరికానుండి చమురునుపోనిచ్చినది- అని రూజ్వెల్టుగారుచెప్పిరి-

టోకియోనగరంలో ఒకజపానుప్రభుత్వప్రతినిధి జూలై ౨౪వ తేదినపత్రికలవారికి అమెరికా, రష్యా, ఇండోచైనాలతోజపానుసంబంధము లక్షణములను చెప్పుచు అమెరికాతోజపానుమంచిమాటలుమాట్లాడుచుండుటకు ఎట్టిఆటంకము రాదనియు, రష్యాప్రభుత్వముతో జపానుతటస్థసంధి చేసికొని ఉన్నంతమాత్రాన రష్యా జపానుకు జర్మనీఇటలీలవంటిమిత్రము కాదనియు, జపానుక్రొత్తప్రభుత్వముయొక్క తనువిధానమూమారదని రష్యావారుప్రకటించియుండిరి వాస్తవము పమనియుచెప్పిరి-

డీగాల్ పక్షమువారి రాజకీయవ్యవహారముల డైరెక్టరుగారు జూలై ౨౪వ తేదిన ఇండోచైనా, జపానుకొప్పగించుటకుగూర్చి ఒకప్రకటనను గావించుచు విషీప్రభుత్వమువారు ఇండోచైనాను జపానుకుసమర్పించుకొన్నను స్వతంత్రఫ్రాన్సు దానినిఒప్పుకొనజాలదు అనిచెప్పినారు-

జపాను ఇండోచైనానాక్రమించుకొనుటవల్ల మారప్రాచ్యమందు (అనగా ఇండోచైనాసమీపములోని) బ్రిటిషుప్రదేశములకును, బ్రిటిషుఆస్తులకును నష్టములు కలుగునేమోయను భయముమేర్పడగలదని బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు తలచుచున్నారు. కాబట్టిఅట్టినష్టములను ముందుగానేఊహించి, వారుఅమెరికాసంయుక్త రాజ్యప్రభుత్వముతో ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను నడుపుచున్నారు. ఆదే బ్రిటిషు సామ్రాజ్యాంతర్గతదేశాలతోను ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను నడుపుచున్నారు అని బ్రిటిషు విదేశాంగమంత్రిఈడన్‌గారు జూలై ౨౪వ తేదిన పార్లమెంటు కామన్సుసభలో చెప్పిరి జపానుచర్యకుప్రతిక్రియగా బ్రిటిషుప్రభుత్వము అవలంబించుచర్యలు విస్తరముగా ముందు తెల్పబడునని ఈడన్‌గారుచెప్పి, మలయాలో కొన్నిరక్షణ ఏర్పాటులు చేయబడినవనిచెప్పిరి.

జూలై ౨౬వ తేదీన అమెరికాసంయుక్తరాజ్య పు అధ్యక్షుడగు రూజ్వెల్టుగారు అమెరికాసంయుక్తరాజ్యములో జపానుఆస్తులుఎవియున్నను, తమకోశాధికారియనుమతిలేనిదెబయటికిపోరాదని ఆజ్ఞనొసగిరి చైనాలోకొంతభాగమును జపాను ఆక్రమణక్రిందనున్నది జపానువారు అమెరికా రాజ్యములోని తమఆస్తులను అట్టిచైనాభాగముగుండాతెప్పించుకొనవచ్చును కాబట్టిచైనా ప్రభుత్వమువారు అమెరికాలోని చైనాఆస్తులకుకూడఇదేవిధమైన నిషేధాజ్ఞనువర్తింపజేయవలెనని కోరిరి, అందుపైఅమెరికాఅధ్యక్షుడు చైనాఆస్తులనుగురించికూడ పైనియమమునన్వయముచేసి విధించెను. జపానువిషయములో ఈనిషేధాజ్ఞవల్ల అమెరికాలో ౧౩కోట్ల౫౦లక్షల డాలర్లవిలువగల జపానుఆస్తి జపానుకుచేరక స్తంభించుకొనిపోవునని అంచనావేయబడినది అమెరికాసంయుక్తరాజ్యమునకుఅధికారంమున్నసముద్రంలోనుండిజపానుఓడలనుకూడతీసి వేయరాదని ఈఆజ్ఞనిషేధించినది ఇప్పుడువాలుగుజపానుఓడలు అమెరికాసముద్రపురేవులలో చిక్కుకొనినవి మరికొంజపానునౌకలు అమెరికాపడమటి సముద్రతీరమునకానలతిరుగుచున్నవి దక్షిణఅమెరికాలో జపానీయులు ఎవరైనఅమెరికారాజ్యమునకు వ్యతిరేకముగా పనిచేయుచున్నట్లు అనుమానమున్నచో వారినిపట్టుకొని తీసుకొనిపోవుటకు ఏర్పాటు చేయబడుచున్నది అమెరికానుండిజపానుకుపోవుపెట్రోలియం, రాగి మున్నగువానిపై కొన్నినిషేధాజ్ఞలచే కొన్నిదినములనుండి చాలవరకుతగ్గిపోవుచుండెనని అమెరికాలోఉన్నట్టుఅమెరికా నిషేధాజ్ఞచే జపానుకు కొత్తగానష్టమేమియులేదని జూలై ౨౬వ తేదిన సాయంకాలము జపానువిదేశశాఖముఖ్యుడు ఒకప్రకటనలోచెప్పినాడు- అమెరికాప్రభుత్వమువారు చేయబోవుచర్యనుముందుగానేఅనుమానించి జపానువారుఅమెరికాలోని తమసొత్తునుచాలవరకు వాపసుతీసుకొన్నారట, అందువల్ల అమెరికాసంయుక్తరాజ్యములో జపాను ఆస్తి స్తంభింపజేయబడుటవల్లజపానుకుదక్షిణఅమెరికా

లో సరకులనుకొనుక్కొనవలెనన్నను కష్టమగును ఎందుకనగా, వాటినికొనవలెనని అమెరికాలోని డాలర్లుకావలెను

బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు బ్రిటనులోని జపాను ఆస్తులనుదిగ్బంధనచేసినారు బ్రిటిషుప్రభుత్వముతో పాటే బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమందలి కనడా, దక్షిణఆఫ్రికా ఆస్ట్రేలియా, న్యూజీలెండు, ఇండియా, స్ట్రయిట్సుసెటిల్మెంటు, సిలోనుదేశముల లోకూడ ప్రభుత్వములు జపానువారిఆస్తులను స్తంభింపజేయు ఆజ్ఞలనొసగినవి కనడావారిసముద్రంలో ఒకజపానుఓడమాత్రమే యున్నది. ఆదిబంధింపబడినది, ఆస్ట్రేలియావారు జపానుఓడలనుకూడ బంధించేచర్యను గైకొనదలచలేదు-

ఈఆజ్ఞలన్నిటివల్లను జపానుకు అమెరికాతోను, బ్రిటిషుసామ్రాజ్యముతోను జరిగేవ్యాపారము స్తంభించిపోగలదని లండనులో వార్తలెక్కలువేయుచున్నారు. ౧౯౩౯ లో జపానుకు ఇతరదేశాలనుండి చేరినసరకులలో ౧౦౦౦ కి ౩౪౪ పాళ్లు అమెరికా సంయుక్తరాజ్యంనుండియు ౨౦౨ పాళ్లు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునుండియు పోయియుండెను. అదేసంవత్సరములో జపాను ఇతరదేశాలకు ఎగుమతిచేసినసరకులలో ౧౦౦౦ కి ౧౫౮ పాళ్లు అమెరికాకును, ౧౯౯ పాళ్లు బ్రిటిషుసామ్రాజ్యానికిని పోయియుండెను ఈవ్యాపారానికి నష్టమేనని లండనులో తలచుచున్నారు-

బ్రిటిషువారు చైనావిషయములో ఇట్టిఆజ్ఞచేయలేదు. కనడావారుమాత్రము చేసినారు. జపానులో బ్రిటిషుప్రభుత్వపురాయబారియగు సర్ రాబర్టు క్రెయిగీగారు జూలై ౨౬వ తేదిన జపాను విదేశాంగమంత్రియగు టొయోడా గారినిదర్శించి బ్రిటిషుప్రభుత్వంవారు జపానుతో ౧౯౧౧ లోచేసికొన్న ఆంగ్లేయజపానీయసంధిని-౧౯౩౪ లోచేసికొన్న భారతీయజపానీయసంధిని ౧౯౩౭ లో చేసికొన్న బర్మాజపానీయసంధిని రద్దుచేయదలచినట్లు తెలియబరచిరి ౧౯౧౧ వసంధిప్రకారము ఇక ౬ నెలలకురద్దగును, తక్కినసంధులు ఇక ౩ నెలలకురద్దగును. ఈసంధులలో తమకుసంబంధించిన భాగములనురద్దుచేయదలచితిమని కనడాప్రభుత్వమువారు జపానుకు నోటీసునిచ్చినారు.

డచ్చిప్రభుత్వమువారు ఈస్టిండీసులోనుండే జపానుఆస్తులను స్తంభింపజేయుఆజ్ఞనుచేసినారు ఫిలిప్పైనుదీవుల ప్రభుత్వమువారుకూడ ఇట్టిఆజ్ఞనే గావించిరి-

అమెరికావారి యుద్ధనౌకలు హవాయినుండి బయలుదేరినట్లు వదంతిగానున్నది- ఫిలిప్పైనుదీవులలోని సేనలను రూజ్వెల్టుగారు అమెరికాసంయుక్తరాజ్యసేనలతోకలిపివేసినారు మరియు దూరప్రాచ్యములోనుండు అమెరికాప్రభుత్వరాయబారులును, వారిఉద్యోగులును ఆజ్ఞయైనవెంటనే అమెరికాకువచ్చివేయుటకు సిద్ధముగానుండవలెనని తెలుపబడినారు

జపానువారున్ను అమెరికాసంయుక్తరాజ్యముపైనను బ్రిటిషుసామ్రాజ్యంమీదను వారలు ప్రయోగించినట్టి అస్త్రమునే ప్రయోగించినారు- జపానులోఉండే ఈరెండు పెద్దప్రదేశాలవారి ఆస్తులు జూలై ౨౮వ తేదినుండి స్తంభింపజేయబడునట్లు జపానుప్రభుత్వపు ఆజ్ఞయైనది కాని జపానుప్రభుత్వానికి చెల్లి చేయనున్న, జపానీయులకు ఇచ్చేజీతములు బత్తెములు ఆనువాటికి ఈనిషేధమువర్తించకుండచేయబడినది ఇందుచేజపానులో అమెరికావారి ౧౧౭కోట్ల డాలర్లసొత్తుఅమెరికాకు పోలేకుండాఅగును,

జపానుపై అమెరికా, బ్రిటనునిషేధాజ్ఞల తర్వాత జపాను విదేశాంగమంత్రియు, అధికశాఖమంత్రియు ప్రతినిధి జపానుచక్రవర్తిగారిని దర్శించి పరిస్థితిమార్పులను నివేదించుకొనుచున్నారు

జపానుఇండోచైనావిషయములో ఫ్రాన్సుతో చేసుకొన్నఒడంబడిక ప్రాన్సువిషయమునిర్ధారణగా అంకను తెలియుటలేదు ఇండోచైనానారి కామరూన్ అఖాతము, సైగాను విమానకేంద్రము

లను ఆక్రమించుకొనుటయేగాక, ఇండోచైనాలో రంగేలజపానీయసైనికులను ఇండోచైనావారిఖర్చుతోఉంచుటకు ఇండోచైనావారుఒప్పుకొన్నట్లుకనబడుచున్నది ఇండోచైనారక్షణకు ఫ్రెంచిసేనలుచాలినన్ని లేవు కనుకఫ్రెంచిప్రభుత్వము ఇండోచైనారక్షణకై జపానుసహకారమునుపొందుటకు అంగీకరించినదని విషీప్రభుత్వము ఒకప్రకటనను జూలై ౨౬వ తేదియందుచేసినది- ఇండోచైనా అఖండరాజ్యమనియు, ఆక్కడిప్రభుత్వాధికారము ఫ్రెంచివారిదేననియు జపానువారుఒప్పుకొన్నట్లు ఆప్రకటనలో చెప్పబడినది-

జూలై ౨౭వ తేదిన మధ్యాహ్నము సైగానులో జపానుసైనిక, నావికాధికారులును, మూడుజపానువిమానములును, అనేకజపానుసైనికులుట్రక్కులును చేరినవి- సైగానులోనుండి ఫ్రెంచివారు ఖాళీచేసిపోవుచున్నారు- సైగానుదగ్గరజపానుడిస్ట్రాయరు- లు, కామరూన్ అఖాతములో ఒకక్రూయిజరు, మూడుడిస్ట్రాయరులును ఉంచబడినవి- జూలై ౨౮వ తేది రాత్రి కాంబోడియాలో జపానుసేనలుదిగినవి-

దేవల్సు సర్కస్.

సికింద్రాబాదు కర్బలామైదానములో రాత్రినుండి దేవల్సు వారిసర్కస్ ప్రదర్శనము మొదలైనది. ప్రసిద్ధిగాంచిన యీ ప్రదర్శనమునకు వేలకొలది జనము తండోపతండములుగా వచ్చియుండిరి, గొప్ప గొప్ప ఫీట్సు, తమాషాలు హృదయ రంజకముగా చేయబడెను ఈసర్కస్ వారివద్ద పలురకముల అడవిజంతువులు బాగుగా తర్బియతు యివ్వబడినవి యున్నవి, అవియన్నియు తమతమ విధులను సక్రమముగా నిర్వర్తించి తమ యజమానులకు కీర్తిని ప్రసాదించినవి. సింహములతో చెరలాటము ఏనుగుల తమాషాలుముఖ్యముగా చూడదగినవి యిదివరకు కంటె ఎన్నో నూతన విషయములు యీపర్యాయము గమనింపదగియున్నవి,

ప్రతివారును యీప్రదర్శనమునుచూచి యానందింతురు గాక-

ఛత్తారీనవాబుగారు

హైదరాబాదు-దక్కన్, షహరేవరు ౨౩

భావి హైదరాబాదు ప్రధానమంత్రిగారగు ఛత్తారీ నవాబుగారు మ-ఘ-వ- నిజాంప్రభువుగారి జన్మదినమునాడు శ్రీవారిసేవలోనికి స్వయముగాహాజరైనారు. హైదరాబాదు పర్కారీ బంగ్లాలో అతిథిగా నాలుగుదినాలుండి వివాహముచేసినారు. పైగా హైద్రాబాదులో సుప్రసిద్ధ కొలువులో మ. ఘ. వ. ప్రభువుగారితో కలిసి చాలాసేపు మాట్లాడినారు. నవాబ్ కమాల్ యార్జంగ్ బహద్దూర్ గారు వారికివిందుచేసిరి. నవాబ్ బహద్దరుయార్జంగు బహద్దరుగారు వారితోకలసి చాలాసేపు ముచ్చటించిరి. సికింద్రాబాదు సనాతనధర్మీలుకొందరున్ను హైద్రాబాదు సనాతన ఫ్యూరాట్యూడీలు కొందరున్ను నవాబుగారితో కలసిరి. ఒకరొక్కరొకరొక్కరు పూలహారము తీసుకొనిపోయినారు. ఒక్కొక్కరుగా నవాబు గారికి పరిచయంచేసుకొన్నారు, పూలహారము అను వారిమెడలో వేసినారు. తర్వాత వారినందరిని నవాబుగారు ఎదుటకూర్చోపెట్టి కొంతసేపు మాట్లాడి పంపివేసినారు.

నవాబు ఖుర్రంజంగు బహద్దరు గారు నవాబుగారితో కలసినారు. దివాంపేటయు విరాసతులకొందరు గొప్ప గొప్పఅధికారులు ముఖ్యులుగారు నవాబుగారితో కలిసికొనిపోవుచున్నారు,

సనాతనులతో ఛత్తారీనవాబు గారిట్లనిరి: మీరు ప్రభుభక్తి పరాయణులనినిన్నాను. మీరు విశ్వాసపాత్రులుగానే ఉన్నారు. ప్రభువుగారు అన్నిమతాలవారిని సమానంగా ప్రేమిస్తారని హిందువులు భావించుటకు ప్రసిద్ధి, అట్టివారియభిమానమునకు మీరు అర్హులే. నేనున్ను శ్రీ ప్రభువుగారిచేతిక్రింద ప్రధానామాత్యపదవి కాలంలో ప్రజలను ఒకే విధంగా పరిపాలింతును అని చెప్పిరి.

౨౩ షహరేవరునాడు నవాబుగారు రాజా శివరాజ బహద్దరు గారిదేవిడికిపోయి రాజా ధరంకరణ్ గారితోకలిసిరి, శ్రీ వీరాధ్యముని రాజాబహద్దరు గారిని కలిసిరి, ఆదేదినమునాడు వారు అలీగడ్ వెళ్లిరి. సికింద్రాబాదు స్టేషనులోవారిని సాగనంపుటకు చాలామందివెళ్లిరి.

దక్కన్ న్యూసువారు "మాప్రభువులంగారు ఏంతదనరిహితమైన నియామకము చేసినారో కదా!" అని యనగా దానికి జవాబుగా నవాబు ఛత్తారీగారిట్లన్నారు "ఇదంతా శ్రీవారి అనుగ్రహం హైద్రాబాదు ప్రధానామాత్య పదవిపై నావంటి వ్యక్తిని (నాచీజ్)ఏర్పాటుచేసినారు. దేవుడునాకు మంచిబుద్ధిని ప్రసాదించుగాక. నేను దక్కన్ ప్రజలసేవబాగా చేయుటకనుగ్రహించుగాక.

జిన్నాగారి ఆగమనం

హైద్రాబాదుదక్కన్ షహరేవరు ౨౩

౨౩ షహరేవరునాడు ఖాయిదె ఆజం జిన్నాగారు తమచెల్లెలితోకూడా హైద్రాబాదుకు వచ్చిరి. స్టేషనులో వారిని ఖాయిదేమిల్లత్ గారు ఆహ్వానంచేసిరి మరియు ఇత్తెహాదు ముఖ్యులును ఇతర ముసల్మానులు వారికి స్టేషనులో స్వాగతమిచ్చిరి. ఖాయదేమిల్లతుగారు ఖాయిదెఆజంగారికి పూలహారమువేసిరి అల్లాహు అక్బర్ ధ్వానాలు చెలరేగెను. జిన్నాగారు సర్కారీ బంగ్లాలోదిగిరి. ఈదినమంతయు వారు అలసటతీర్చుకొన్నారు. సాయంత్రము జిన్నాగారు నిజాంప్రభువుగారిని కలిసి ఒకగంటకాలము వారితో మాట్లాడిరి జిన్నాగారు దిగినబంగ్లాలోనే ఛత్తారీనవాబుగారున్నూ దిగినారు, ఒకరు అందవిడిది చేసినారు జిన్నాగారు ఛత్తారీనవాబుగారితో కలిసి ఒక గంటకాలము మాటాడినారు.

సమకాలికాభిప్రాయములు

హైదరాబాదులో తెలుగు పత్రికలు

ఒకగొప్ప ప్రభుత్వోద్యోగి "గోష్ఠి" పత్రికకు తెలిపిన సంగతి

బెజవాడనుండి వెలువడు "గోష్ఠి" పత్రికయొక్క వృషసం॥ ఆషాఢమాసపంచికలో "హైదరాబాదులో తెలుగుపత్రికలు" అను శీర్షికక్రింద ఈక్రిందివిధముగ వ్రాయబడినది –

మాపత్రిక ఏప్రిలుమాసపంచికలో ఆంధ్రసంపాదకుల మహాసభనుగురించి వ్రాసినవ్యాసముపై మ॥ ఘ॥ వ॥ నిజాం ప్రభుత్వమునందలి ఒకగొప్ప ఉద్యోగి హైదరాబాదు సంస్థానములో తెలుగుపత్రికలు ఎట్టి పరిస్థితులలో వృద్ధిచెందుచున్నవియు వివరముగ వ్రాసినారు. అలేఖయందలిముఖ్యవిషయములను, అందుపై మేముపంపిన ౨ లేఖకు వారిచ్చిన సమాధానమునుకూడ మేము ఈక్రింద తెలియబరచుచున్నాము.

-౫-౧౯౪౧ నాటి లేఖ

"ఆంధ్రసంపాదకుల తీర్మానమునుగూర్చి వ్రాయవలెననగా, తెలుగుపత్రికలకై చాల తక్కువ దరఖాస్తులువచ్చియున్నవి. అట్లు అనుమతికోరిన కొద్దిమందికూడ, ఉర్దుమున్నగు ఇతరదేశభాషాపత్రికలవిషయంలోను అవలంబించే గణనప్రకారము, అనుమతినివ్వలేదు. గోలకొండ పత్రిక అను తెలుగుపత్రిక చాలకాలమునుంచి ఉన్నది. అది ఎప్పుడును ఆపబడియుండలేదు– సుమారురెండేండ్ల క్రింద రయ్యత్ అను పత్రికయొక్క సంపాదకులగు నరసింగరావుగారికి ఒక తెలుగుపత్రిక తీయుటకు అనుమతి ఇవ్వబడియుండెను అయితే, అదేకారణమో వారికే తెలిసియుండును, అపత్రిక బయటపడలేదు–ప్రసిద్ధులైన ప్రజాసేవకులగు శ్రీ మాడపాటి హనుమంతరావుగారికి "తెలంగానా" అను పత్రికనుప్రకటించుటకై అనుజ్ఞ ఇవ్వబడినది–మాకు తెలిసినంతవరకు అపత్రిక త్వరలో వెలువడునని ఎదురుచూచుచున్నాము

"ఆంధ్రులకు సంబంధించినంతమట్టుకు, వారలకు నర్సింగరావుగారిచే సంపాదితము గు రయ్యత్ అను ఒక ఉర్దువారపత్రిక గలదు–వారు కూడ ప్రసిద్ధులైనప్రజాసేవకులు–వారు ఒక ఉర్దుదినపత్రికసంపాదించుటకై దరఖాస్తు పెట్టుకొనియుండిరి–దానికికూడ అనుమతియివ్వబడినది–అదియు కొద్దిరోజులలో రావచ్చునని ఎదురుచూచుచున్నాము."

౧౪-౭-౧౯౪౧నాటి లేఖ

"మేము లోగడవ్రాసినలేఖలో చెప్పినట్లు, క్రొత్త తెలుగుపత్రికలువచ్చుచున్నవి "రయ్యత్" దినపత్రికగూడ అప్పుడే ప్రారంభమైనది. "తెలంగానా" రేపోమాపో రావచ్చునని అనుకొనుచున్నాము.

"మీరు చెప్పినట్లుగా, మేము దినపత్రికలకును వారపత్రికలకును అనేకమైనసౌకర్యాల నిచ్చుచున్నాము–ఉదాహరణార్థము వార్తలను ధర్మముగాసప్లయిచేయించుట–కాని ఇదిఒక్కటే సౌకర్యముకాదు ఇకొకసౌకర్యమేమనగా కాగితము ధరపెరిగియున్న ఈకష్టకాలములో మేము కాగితములనుకొనిస్టాకుచేసి, దానిని స్థానికసంపాదకులతోను ప్రకటనకర్తలతోను ముందుగా వారలెంతతీసికొనేది ఏర్పాటు చేసికొని, ఆకాగితమును అసలు కొన్నధరకేవిక్రయించుచున్నాము"

బ్రిటిషు ప్రభుత్వముతో పోల్చిచూచినచో మ॥ ఘ॥ వ॥ నిజాం ప్రభుత్వము వార్తాపత్రికలయొక్క వ్యవహారములలో, అర్థికసౌకర్యాలకు సంబంధించినంతమట్టుకు చాలాఔదార్యము గలిగియున్నారనిమేము ఇక్కడ ఒప్పుకొనుట ఎటువంటిఅతిశయోక్తియు లేదు–కాని అసలు విషయమంతయు ఈ గొప్పసౌకర్యములో ఏమాత్రము లెక్కకురాదగినభాగమునైనను తెలుగుపత్రికలు పందుకొన్నవాయనునది–మాకు తెలిసినంతవరకు ఆసంస్థానములో ౧౧లక్షలమంది హిందూస్థానీలుండ దాదాపు ౯౦లక్షలమంది ఆంధ్రులున్నారు–కాని దాదాపు అర్ధడజను ఉర్దుదినపత్రికలు, అనేకవార, మాసపత్రికలున్నవియు ఉండగా మొత్తముమీద అయిదు తెలుగుపత్రికలకంటె ఎక్కువలేవు–వాటిలో ఒకటిద్విమవారపత్రిక, ఒకటి వారపత్రిక, మూడుమాసపత్రికలు–ఇందులోను మూడుబ్రిటిషు ఇలాకాలోని సికింద్రాబాదులోనివి, నాల్గవదగు మాసపత్రికస్థాపించి నాలుగుఅయిదునెలలు నిండలేదు–ఈసంస్థానంలోఇచ్చే ఈసౌకర్యాలకన్నింటికిని తెలుగుదినపత్రికలును, వారపత్రికలును మాటసాటిగతకు అర్హములై యుండవచ్చును– కాని ఈసంస్థానములో ఇన్నేండ్లనుండి ఒక్క తెలుగు దినపత్రికయైనా లేకపోవుటలో ఏదుకు? ఇదిఅడుగదగినప్రశ్నయే ఈపరిస్థితికి పైజెప్పిన గొప్పఅధికారినూచించినటుల ఆ సంస్థానపు ఆంధ్రులదే తప్పైనచో తెలంగానాయాయకులు త్వరలో మేల్కొని తాము అసంస్థానపు మరట్వాడీలకంటెను ముసల్మానులకంటెను వెనుకబడకుండునట్లు చూడవలెనని మేము కోరుచున్నాము టీంల మ॥ఘ॥వ॥ నిజాంగారు ప్రసాదించినట్టిధర్మానులు శ్రీవారి అన్ని తెగలప్రజలకును మత, భాషాదిభేదములతో నిమిత్తము లేకుండ సమానావకాశములనిచ్చు క్రొత్తయుగమును ప్రారంభించవచ్చునని మేము ఆశించుచున్నాము–ఈవిధంగా కలిగించబడినఅవకాశాలనుండి ఆంధ్రులు తమకు సాధ్యమైనంతవరకు లాభము పొందదగుదురు

సెంట్రల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ యిండియా లిమిటెడ్.

1946 సంవత్సరపు 3 o/o డిఫెన్సు బాండ్లు కొనువారికై

సెంట్రల్ బ్యాంకువారి ప్రత్యేకస్కీము.

(1) సెంట్రల్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్ వారు 1946 సంవత్సరపు 3౦ నుపు బాండ్లు ప్రకటింపబడినరేటుప్రకారము యిత్తురు.

(2) బాండ్లకొరకు దరఖాస్తుచేయువారు తాముబాండ్లుకోరిన మొత్తములో ప్రతిశతి ౧౦ ను ముందుగా చెల్లింపవలయును. రు. 100 లకు అంతకుపైనగాని దరఖాస్తులు తీసికొనబడును

(3) తరువాత బాండ్లమొత్తము యీక్రిందివిధముగా చెల్లింపవలయును. మొదటి మూడు నెలలవరకు ప్రతిశతి ౫ గాని అంతకెక్కువగాని చెల్లింపవలయును, మిగతమొత్తము దరఖాస్తుచేసిన తేదినుండి రెండుసంవత్సరములలోగా కొన్ను వారిసౌకర్యము పారముచెల్లింపవలయును.

(4) బాండు విలువనుపూర్తిచేయుటకై చెల్లింపడిన కిస్తుమొత్తములపై బ్యాంకువారు నూటికి 2 1/2 వంతున వడ్డియిచ్చెదరు.

(5) పూర్తిమొత్తముచెల్లించిన తరువాత బాండ్లుయివ్వబడును.

(6) బాండుమొత్తముపూర్తిగా చెల్లించినతరువాత ప్రతిశతి 2 1/2 వడ్డిఆగిపోయి, బాండు యివ్వబడినతేదినుండి సరియైనవడ్డి చెల్లింపబడును

(7) బాండుయొక్క పూర్తిమొత్తమును చెల్లించకముందే అమ్మదలచినయెడల బ్యాంకువారు దానిని మార్కెటురేటుప్రకారము ఏమియుకమీషన్ లేకుండ నేయిచ్చి దానిపైయింకా చెల్లించవలసినబాకీమును పట్టుకొని మిగతిపైకమునిత్తురు.

హైదరాబాదు–దక్కన్ } మేనేజరు.

26—8—40 } కె. జె. వికాజీ

విజయలక్ష్మి

జనరల్ ఎష్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్.

ప్రధానకార్యాలయము–మదరాసు.

నిజాంరాష్ట్రములో అన్నిప్రాంతములలో జిల్లా ఆర్గనైజర్లు, ఏజంట్లు కావలెను. వ్యాపారమునకుకొద్ది పూచీమాత్రమే. లాభకరమైన ప్రతిఫలము. వివరములకు

కె. వెంకయ్యచౌదరి.

చీఫ్ ఆర్గనైజరు, ఖమ్మంమెట్టు (N. S R)

వర్ణాంతర వివాహాలు

పూర్వంలో చాలా ఉండెను.

ఇప్పుడెందుకు కూడవు?

లాహోరులోని జాత్ పాత్ తోడకమండలియొక్క కార్యదర్శి వర్ణాంతర వివాహాలు శాస్త్రసమ్మతమేనని యీ క్రిందివిధముగా నిదర్శనములను చూపించుచు ప్రకటించినారు

ఈక్రింద చూపింపబడిననిదర్శనాలు చూచిన తర్వాత పూర్వాచార పౌరాణికవర్గమువారు తమ భావాలు మార్చుకోవలెను సంఘము బలిష్ఠము కావలెనంటే రక్తసమ్మిశ్రము కావలెను,

పూర్వకాలములో ప్రియవ్రతుడను క్షత్రియరాజు విశ్వకర్మఅను బ్రాహ్మణుని కూతురైన బార్హిష్మతిఅనుదానిని పెండ్లాడెను– నీపరాజాఅను క్షత్రియుడు బ్రాహ్మణశుక్రాచార్యుని కూతురైన కృత్విని పెండ్లాడెను–వీరిసంతతిలోనే ముద్గలుడుపుట్టెను–అతనిపేరిటి మౌద్గల్య గోత్రీకులు బ్రాహ్మణులలో ఇప్పుడు చాలామంది కలరు–ప్రమత్తఅను బ్రాహ్మణయువతి ఒకమంగలివానిని వివాహమాడెను వారికేమతంగమహామునిపుట్టెను

వశిష్ఠమహర్షి ఒకభోగముదానికిపుట్టెను–అతడు కర్దముడను క్షత్రియుని బిడ్డయగు అరుంధతిని పెండ్లాడెను–(అరుంధతి మాదిగదని ఒకప్రమాణమున్నది) వారికి శక్తిఅను పుత్రుడు జన్మించెను–వాడు అదృశ్యంతిఅను చండాలకన్యకను వివాహమాడెను–వారికి పరాశరుడుపుట్టెను– పరాశరగోత్రీ బ్రాహ్మణులిప్పుడు చాలామంది ఉన్నారు–(వివరణకై లింగపురాణాన్ని చూడుడు) అపరాశరుడు బెస్తవానిబిడ్డయగు సత్యవతినిపొందినాడు–వారికి వేదవ్యాసుడుపుట్టెను–అతడు అంబా అంబాలికలను విచిత్రవీర్యుని భార్యలనుపొంది ధృతరాష్ట్రపాండు విదురులనుపుట్టించెను–పాండురాజు భార్యకుంతి నియోగముచే ఇతరులనుపొంది పంచపుత్రులను కనెను–కర్ణుడు బభ్రువాహనుడు ఘటోత్కచుడు విదురుడు వీరంతా వర్ణాంతరవివాహ సంయోగసంజనితులే

ఇదంతా పౌరాణికకాలమునాటిమాట–చారిత్రికకాలములోగూడ మహారాజులే వర్ణాంతర వివాహాలను చేసుకొన్నారు– చంద్రగుప్తుడు ఒక బ్రాహ్మణస్త్రీని వివాహమాడినాడు–వారికి అశోకునితండ్రి పుట్టెను–(చంద్రగుప్తుడు గ్రీకు స్త్రీనికూడా పెండ్లాడెను) అశోకుడుగూడ విజాతీయయువతిని అనగా వైశ్య స్త్రీని పెండ్లాడెను–హర్షుడు బ్రాహ్మణుడు అతనుతనబిడ్డను ఒకక్షత్రియునికిచ్చెను. విక్రమాదిత్య చక్రవర్తి యొక్క యజ్ఞాచార్యుడైన వ్యాఘ్రకర్ముడు అనేవాడు వ్యాధ అని (పిట్టలుపట్టేవాని) కొడుకు–వాడు ఒకబ్రాహ్మణ యువతిని వివాహమాడెను–కృష్ణభట్టుఅనే బ్రాహ్మణుడు ఒక చండాలబాలికను మోహించి పెండ్లాడెను– వారిసంతతియే మాతంగవంశమని ప్రసిద్ధమైనది–

ఈయుంకాలనుబట్టి వర్ణాంతరవివాహము తప్పుకాదని విశదమగును

డాక్టరు

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి

బెజవాడ (లేక) రాజమండ్రి

వారి యీ క్రిందిమందులు యీక్రింది వ్యాధులకు అమోఘముగ పనిచేయును.

ఆరోగ్యసుధ

సమస్తరోగసవాయివ్యాధులకు 60 మా॥ 4-0-0

స్త్రీసుధ

స్త్రీలసమస్తగర్భాశయవ్యాధులకు 60మా॥ 3-0-0

ఆనందసుధ

బలహీనత సమస్తవ్యాధులకు 8 జో॥ 2-8-0

ప్రదరామృతము

స్త్రీల శ్వేతరక్త ప్రదరములకు 60 మా॥ 4-0-0

ప్రమేహసుధ

సమస్త శుక్రనష్టములకు 60 మా॥ 4-0-0

రత్నసుధ

చర్మవ్యాధులకు రక్తనాళములకు 60మా॥ 4-0-0

దివ్యసుధ

గర్భిణీస్త్రీల సమస్తవ్యాధులకు 60మా॥ 4-0-0

సర్వసుధ

ముష్టిమైథునమువరములబలహీనతకు 60మా 10.00

సర్వామృతము

పాండువు, దుష్టమేహం మొదలైనవానికి 60మా 4-0-0

సుధానిధి

దగ్గు, ఆయాసము, క్షయలకు 60 మా॥ 4-0-0

బాలసుధ

బాలురజ్వరము, అజీర్ణము మొ॥ వానికి 60మా 1-0-0

దివ్యామృతము

శీఘ్రస్ఖలనము మొ॥ సమస్తవ్యాధులకు 60మా॥ 4-0-0

జ్వరసుధ

సమస్తజ్వరములకు 100 మా॥ 5-0-0

విషమ జ్వరసుధ

చలిజ్వరము మొ॥ వానికి 60 మా॥ 5-0-0

అజీర్ణసుధ

సమస్త అజీర్ణములకు 100 మా॥ 6-0-0

ఇంకను శాస్త్రీయమగు సమస్తాయుర్వేదౌషధములును అత్యుపయోగకరములగు వైద్యగ్రంథములును గలవు. కేటలాగుఉచితము

చర్మబాధల కన్నిటికి

లెమ్యూశాన్ తైలము

ఎంపుకనగా, చిడుము ఏనుగుగజ్జి, మొలలు దురదు, చుండు, గడ్డలు మొదలైన చర్మవ్యాధులన్నిటికి లెమ్యూశాన్ అమోఘమై పని చేస్తుందని అందరు శిఫారసుచేస్తారు యింతేగాక, కాలిన పుండ్లు కోతలు కురుపులకు వెంటనే ఉపశమన మిస్తుంది యిది ప్రతియింట్లో తప్పక వుండవలసిన అవసరముంది. ఏలనన దానిఅవసర మెప్పుడు కల్గుతుందో మీరు చెప్పజాలరు పెద్దమందుల దుకాణము అన్నింటిలోను రు 1/4/-కు దొరుకుతుంది

స్టాకిస్టు సయ్యద్ అబ్దుల్ రజాక్ అండుకో తెప్పెగిఅండుకో, మొదలైనవి

యుద్ధానికిముందు విదేశముల నుండి బడినది.

బలహీనమైన బిడ్డలకు

డొంగ్రే

బాలామృతము

పుష్టియున్ను, బలమున్ను,

ఆరోగ్యము నిచ్చును

సారస్వతారిష్టము

ఈసారస్వతారిష్టము మెదడునకుబలముచేకూర్చు దివ్యౌషధము. లాయర్లు విద్యార్థులు మెదడులో ఎల్లప్పుడు పనిచేయుకొనువారలకు వరప్రసాదిని ఇంతేగాక, సాంక్రామికమగు ప్రమేహాదివ్యాధులను, స్త్రీలగర్భాశయ రోగములను, బహిష్టులోపములనుపోగొట్టును అపస్మారము, గండమాల కామిలాతుడుపు సర్వజ్వరములను శమింపజేసి శరీరమునకుబలము పుష్టి చేకూర్చును సీ॥ రు॥ 1-12-0

జీర్ణామృత లవణము:- జీర్ణరోగ సంబంధమగు వ్యాధులన్నిటికి నిర్మూలము చేయుటకు పెట్టినదిపేరు అజీర్ణము, అరోచకము, పుల్లత్రేపులు మొదలుపోగొట్టి జీర్ణశక్తివివృద్ధి చేయును, మలబద్ధకమునుతొలగించి శరీరమును ఆరోగ్యస్థితిలో యుంచును.

ఆయుర్వేదిక్ కెమికల్ వర్కు్స

ప్రొప్రైటర్: ఆయుర్వేదభూషణ, కె. మహాలింగప్ప, ఫరక్ నగర్.

భగవాన్ మెడికల్ అండ్ జనరల్ స్టోర్సు లిమిటెడ్, సికింద్రాబాదు.

సిరిసిల్ల తాలూకాలో కాలపరిస్థితి

తెలిసికొనుటకై దువ్వం తాలుకాదారు పర్యటన

(ఒక విలేఖరి)

శ్రీ శబ్దానుశాసనాంధ్ర భాషానిలయము

(దేవులపల్లి రామానుజరావు, బి, ఏ.)

కాకతీయాంధ్ర సామ్రాజ్యరాజధాని నగరము ను శ్రీమంతులగు ... ఆగు ఓరుగల్లునగరమునందలి శబ్దానుశాసనాంధ్రభాషానిలయము ...

బీబీనగరము

దొంగతనము

(స్వ వి)

వరంగలు

ఆదివారం రోజు యినుపదుకాణములు

(ఒక విలేఖరి)

వరంగల్లులో ... ప్రతి ఆదివారము మార్కెటు మరియు దుకాణములన్నియు మూయించి ...

హరిజనులకు వస్త్రదానము

రాత్రిపాఠశాల ప్రశంస

గోపాలుపేట, జూలై ...

బాలకుల విద్యాసౌకర్య హైన్యదశ

గోలకొండపత్రిక

వృషనామసం॥ర శ్రావణ శు॥ ౮

గురువారము

జపాను ఎత్తులు.

యూరోపుఖండ పశ్చిమంలో ఇంగ్లాండు ఏవిధమైనద్వీపమో ఏషియాఖండానికి తూర్పులో జపానుకూడా అట్టిద్వీపమే. ఇంగ్లీషు దీవులెంతచిన్నవో జపానుదీవులుకూడా అంతచిన్నవే. ద్వీపమగుటచేత ఇంగ్లీషువారికి సముద్రబలము ఎట్లు అవసరమయ్యెనో జపానుకుకూడా అట్లే అవసరమగుచూవచ్చినది. ఇంగ్లీషువారి దేశము వ్యవసాయంగా స్వయం పోషకం కాదు. జపాను దేశమున్నూ అట్లే. అందుచేత ఉభయదేశాలున్నూ వ్యాపారంపైన ఆధారపడినవి. ఇంగ్లాండు సామ్రాజ్యం స్థాపించుకొన్నది. జపానుకూడా ఇంతో అంతో స్థాపించుకొన్నది. అది చాలదని ఇంకాయెక్కువ ఆశలోపడినది. ౧౯౧౪ నాటియుద్ధంలో ఇంగ్లీషువారి పక్షంలోచేరి కొన్ని చిన్నదీవులను తీసుకొన్నది. ఈయుద్ధంలో జర్మనీపక్షంగా ఉంటూవచ్చినది. జపానురాజ్యం చాలా చాకచక్యంతో పనిచేయుచున్నది. దానికి నీతి నియమంలేదు. తన దేశానికి సమీపంలోనే చీనాదేశం ఉన్నది. అది చాలా బలహీనమైన దేశం. దానిలోని దక్షిణ మంచూరియాఅను గొప్పమండలాన్ని అమాంతంగా కబళించివేసింది. ఉత్తరంలో కొరియాఅను మండలాన్ని ౧౯౦౫లో రష్యానుండి లాగుకొనెను. ౧౯౧౭లో రష్యాలో విప్లవము కల్లోలం జరుగుతూవుండగా కొరియాసరిహద్దులో రష్యావారి రైల్వేలైను లాగుకొనెను. నాలుగేండ్లక్రిందట తోడేలు మేకపిల్లతో తగవుపెట్టుకొన్నరీతిగా చీనాతన కేమో అపకారం చేసినదని కల్పనచేసుకొని దానితో యుద్ధానికిదిగెను. కాని చీనా అదృష్టంచేత దానికి చాంకేషేక్ అను మహానాయకుడులభించినాడు. ఉత్తమనాయకత్వం మాత్రం ఏమిచేయగలదు. చాంకేషేకునుతలదన్నేనాయకులుప్రపంచబాహ్యదేశాలలో కొల్లలుగాఉన్నారు. కాని ఏంలాభం. అయితే చీనాకేమిలాభంఅంటే, చీనాకు ఇతరదేశాలు సహాయంచేయుచూఉన్నవి. ఇతర దేశాలవారు చీనావారికేమైన రక్తసంబంధికులా? భాషాసంబంధికులా? సంస్కృతిసంబంధముకలవారా? లేక వారంతటిఅవ్యాజకరుణా సింధులా? ఏదిన్నీకాదు. ప్రతిదేశముకూడా తన స్వకీయోద్దేశమును మొదట చూచుకొనును. అదేవిధంగా జపానువిషయములోను ఇతరముఖ్య రాజ్యాలవారికి భయం ఏర్పడింది జపాను చీనాను అమాంతంగా మ్రింగివేస్తే దాన్ని ఇక అగబట్టశక్యముండదు. జపాను బహుసంవత్సరాలనుండి ఒకకొత్త సిద్ధాంతం లేవదీసింది. తెల్లజాతివారు యూరోపు అమెరికాఖండాలలోనే ఉండవలెను. జపాను మాత్రంఏషియాఖండాన్ని వశపరచుకొనవలెను! ఈ తప్పుడు సిద్ధాంతముయొక్క అర్థమేమంటే ఇంగ్లీషువారున్నూ ఫ్రెంచి, డచ్చివారున్నూ అమెరికావారున్నూ తుదకు రష్యావారున్నూ తమతమ ఏషియాఖండమందలి రాజ్యాలకు తిలోదకాలు వదలుకోవలసిందే. ఇంగ్లీషువారికి ఇండియా, బర్మా సిలోను మలయా బోర్నియో భాగం, గయానాభాగం, మరివందలకొలది చిన్న చిన్న దీవిగడ్డలు ఏషియాలో దాస్యదేశాలుగా ఏర్పడియున్నవి. అదేవిధంగా ఫ్రెంచివారికి ఇండోచైనావంటి దేశాలున్నవి. డచ్చివారి వైభవం అందరిని మించియున్నది. హాలెండు అనేదేశం మన హైద్రాబాదులోని రెండుజిల్లాలంతటి చిన్నదేశం. దానికి కూడ గులాందేశాలు ఈ ఏష్యాఖండంలోఉన్నవి. జవా, బోర్నియో, సుమిత్రా, గయానా, మున్నగుద్వీపాలువారి వశంలో ఉన్నవి. ఈ ద్వీపాలలో ౭కోట్లమంది నివసించుచున్నారు. ఈ ౭ కోట్లున్నూ డచ్చివారి గులాములే. అమెరికావారు అందరికంటే ఎక్కువ శ్రీరంగనీతులు చెప్పేవారు. కానివారికి ఫిలిప్పైన్ ద్వీపాలు గులాందేశాలుగా ఉన్నవి. ఈవిధంగా జపాను విజృంభించిందంటే ఈదేశాలకన్నింటికిని ముప్పే. రష్యావారు చీనాప్రక్కనిదేశంవారు. ౧౯౦౪లో రష్యావారికిన్నీ జపానువారికిన్నీ యుద్ధంజరిగెను. అందు రష్యాయే

"కుంజర యూథంబు
దోమకుత్తుక చొచ్చె"

అన్నరీతిగా ఓడిపోయెను. అప్పటినుండియు రష్యాజపానుదేశాలకు స్పర్ధలేయున్నవి. ఈకారణాలచేత చీనావారికిరష్యావారున్నూ బ్రిటిషువారున్నూ అమెరికావారున్నూ సహాయం చేస్తున్నారు. ఫ్రెంచి, డచ్చివారు ఎందుకు చేయుటలేదనగా వారు యీయుద్ధంలో తమసొంతస్వాతంత్ర్యాన్నే పోగొట్టుకొన్నారు. జపానువారికి చీనాకు రష్యాచేసే సహాయంవల్ల చాలాకోపం ఉన్నది. అదేవిధంగా జపానువారు ఇంగ్లీషువారిపై పండ్లు పటపట కొరుకుతూనే ఉన్నారు. జపాను ఎప్పుడున్నూ ఒకరి యిబ్బందిని గుర్తించి చేయిచేసుకుంటుంది. ఇంగ్లీషువారు గత సంవత్సరం చాల యిబ్బందిలోఉండగా జపాను వారిని బెదరించి మూడునెలలవరకు బర్మారోడ్డును మూయించి చీనాకు సహాయంపోకుండా చేసెను. ఈరెండేండ్లనుండి అమెరికాను బెదరించుకుంటూ అక్కడినుండి నూనె, మున్నగుయుద్ధసామగ్రిని తెప్పించుకుంటూఉండెను తాను జర్మను స్నేహితుడైనందున రష్యాకు భయముపెట్టుతూనే యుండెను. ఇప్పుడు రష్యాకు జర్మనీకి యుద్ధంఏర్పడింది. మళ్ళీదొరికిందిరానందు అని జపానుఅనుకొన్నది. ఈయింగ్లీషు జర్మనుయుద్ధంలో ఫ్రాన్సు పోలెండు పడిపోయినతర్వాత జపాను భావాలు చాలా మారినవి. పైరెండు దేశాలకు దాస్యదేశాలైన ఇండోచీనా, జవా, బోర్నియో మున్నగుదేశాలకు ఇక నాథుడెవడు? నేనె ఎందుకు నాథుడనుకాకూడదు? తాయిదేశము (శ్యామ) అనురోగిదేశ మొకటియున్నది. దాని నెందుకు కబళించకూడదు. ఫిలిప్పైన్ దీవులున్నవి. అవి నానముద్రములోనివేకదా! అనే ఊహాలు, పగటికలలు, ఎన్నెన్నో జపానుకు కలుగుతూవచ్చినవి. ఆకలలను నిజముగు నట్లుచేసుకొనుటకై గత వారం ప్రారంభించిరి.

అకస్మాత్తుగా ఫ్రాంసుకు కోటీసు ఇచ్చింది. ౪౮ గంటలలోగా మీ మీ ఇండోచీనాలోని రేవులు, విమాన స్థానాలు నాకువశపరచవలెను. లోపల యేమేమితంత్రము జరిగిందోయేమోకాని ఫ్రాన్సు జపానుకు లోబడిపోయింది. కోరిన స్థానాల ఇచ్చివేసింది. ఇండోచీనాకు పడమటి ప్రక్కదేశం తాయి దానిప్రక్కనిది బర్మా, దానిప్రక్కది హిందూస్థానము.

ఇండోచీనాలో అన్నాం, టాంకింగ్, కాంబోడియా అను దేశాలు చేసినవి. కాంబోడియాను పూర్వము భారతదేశ హిందువులు ఆక్రమించుకొనివలస రాజ్యముగాచేసుకొని దానిని నాగరికదేశముగా వృద్ధికి తెచ్చియుండిరి. ఇండోచీనా మంచిసారవంతమగు దేశము. మంచిపంటలుపండును. విశేషంగాఅచ్చటిజనులు బౌద్ధులైయున్నారు. క్రైస్తవ పాదరీలు అక్కడకూడా తమ ప్రచారం బాగాచేసి కొన్నిలక్షలమందిని క్రైస్తవులనుగా చేసినారు. ఇట్టిసారవంతమగు దేశమును జపాను ఆక్రమించుకొన్నందువలన చీనాకు గొప్పనష్టం కలుగుతూ ఉన్నది. పైగా బర్మాకు ప్రమాదంగా ఉంది. అమెరికావారి ఫిలిప్పైన్ ద్వీపాలకును ప్రమాదమే. ఈకారణాలచేత అమెరికావారు జపానువారి వ్యాపారద్రవ్యము తమ అమెరికాలో ఎంతఉన్నదో దానినంతయు జప్తీచేసినారు. అయితే జపాను కట్లుకాబోతుందని తెలియదా? తెలియును. అందుచేతనే జపానుదేశ ద్రవ్యం అమెరికావో (౧౩.౧౦) కోట్ల డాలర్లు మాత్రమే! జపానువారున్నూ అమెరికాపై అదే అస్త్రాన్ని ప్రయోగించినారు. జపానులో ఉండే అమెరికా ద్రవ్యంజప్తీ! అనిఅన్నారు. అనగా జపానులో అమెరికావారి (౨౧౨) కోట్లడాలర్లు ఇరుకుకొని పోయియున్నవి. అంటే జపానుకే లాభమైంది.

ఇంగ్లీషువారున్నూ అదేవిధంగా జపాను ద్రవ్యం తమసామ్రాజ్యంలోజప్తీ అని అన్నారు. జపాను ఇకముందు అమెరికా ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యాలతో వ్యాపారంచేయజాలదు.

ఈ విధంగా యూరోపుయుద్ధం అఖిల ప్రపంచయుద్ధంగా మారేసూచనలుగట్టిగా కనిపించుతూఉన్నవి. ఆమహాభైరవుడు ప్రళయతాండవ నృత్యమేవిధంగాచేయనున్నాడో యేమో?

మిల్లుసమ్మె

ఔరంగాబాదులో మిల్లుపనివారు గతవారము సమ్మెకట్టినారు- కూలివారు ఎక్కువకూలీ అనుకోరినారు మిల్లుయజమానులియ్యలేదు- అందుపైసమ్మెజరిగెను మిల్లుమూయబడెను ఆసందర్భములో షేక్ శాసేగారున్నూ డీ-సీతారాంగారున్నూ అతారాంగారున్నూ అరెస్టుచేయబడిరి కూలివారు ౨౦౦౦ మంది కూలీలు సమ్మెకట్టినారు-

---

నిజాంస్టేటు రైల్వేఉద్యోగి సంఘము

ఎంప్లాయీస్ యూనియన్ కార్యదర్శి నివేదిక

సికింద్రాబాదు [దక్కన్] జూలై ౨౦ తేదియెక్కడ జంక్షన్ హాలులో ఉదయం ౯గంటలకు మహమ్మద్ ఫాతుల్లాఖాన్ గారి అధ్యక్షతన నిజాంస్టేటు రైల్వేఉద్యోగిసంఘము యొక్క సంవత్సరసమావేశము జరిగెను- అందులో ఎంప్లాయీస్ యూనియన్ కార్యదర్శి చదివిన ౧౪ వ వార్షిక నివేదికలో ఈక్రిందివిషయములున్నవి.

మాయూనియన్ పదునాల్గవ వార్షికనివేదిక ౩౧-౩-౪౧ తో గతసంవత్సరము ముగిసినది ఈసంవత్సరము రయిల్వేపనివారిజీవితములో చాలప్రాముఖ్యతవహించెను రయిల్వేఅధికారులు మాయందు చీలికలకేర్పరచి మాసంఘమును కుంగదీయుటకు చాలప్రయత్నించినను, నానావిధములగు వక్రమార్గములవలంబించినను పనివారి ఐకమత్యము, వారికిసంఘముపైగల యభిమానము అగ్నిపరీక్షకుగురియైనను, చాలగండిపోచ్చగాసభ్యులయి సంఘముపై అమితమగు అభిమానమును శ్రద్ధనుచూపిప్రశంస్యముగ ప్రవర్తించిరి-

శ్రీఫతుల్లాఖాన్ గారి నాయకత్వంలోను, అధ్యక్షతలోను, యూనియన్, రయిల్వే ఉద్యోగులనమ్మకమును గౌరవముకేగాక, ప్రజాభిమానమును, ఇతరసంస్థల సహకారమును పొందకలిగినది-

యూనియన్ చందాదారుల సంఖ్యలో నికరముగా ౧౬౨ మంది యెక్కువగనున్నారు- ఈసంవత్సరాంతమున మొత్తము ౪౬౨౨-

ఈసంవత్సరపు ఆదాయవ్యయపట్టీలను గవర్నమెంటు ఠీప్లమాపొందిన రిజస్టర్డ్ అకౌంటెంటులయిన మూర్తీ ఎండు కంపెనీవారు తనిఖీచేసినారు- చట్టప్రకారముగ యివన్నియు రిజస్ట్రారు గారికి పంపబడుచున్నవి,

ఈసంవత్సరపు ఆదాయము రూ-౫౧౦౦-౬-౩ కల్దారును, ౩౩౪-౨-౧౦-౭ హాలీయు నుండినదిగత సంవత్సర ఆదాయము ౪౪౨-౬-౦ కల్దారు ౩౬-౩-౧-౨-అన్నూ హాలీ ౩౬౯-౨-౨-౧ అయియున్నది వ్యయము కల్దారు ౪౪౭-౬-౦న్నూ హాలీ ౪-౨-౪-౧౩-౦అయి గతసంవత్సర వ్యయము ౧౧౪౯-౩-౮ కల్దారు ౩౩౯-౩ రూపాయల ఆయిదుపయిసలు హాలీఅయ్యెను

ఈసంవత్సరమున ౩౦ ఎగ్జిక్యూటివ్ కమిటీ మీటింగులును, ౫౩ మాసుమీటింగులుజరిగినవి. లైనుపైనంతటికూడతీవ్రప్రచారము జరుపుటచేగాక ముఖ్యప్రదేశములలో బహిరంగసమావేశములు కూడజరిగెను. ఈసమావేశములందెన్నియో ముఖ్యవిషయములు తీర్మానింపబడినవి.

ఈసంవత్సరమంతయు అధికారులు యూనియన్ కు చాలవిరుద్ధమగు ప్రచారము సుస్వేచ్ఛతో సాగించి యూనియన్ గౌరవమును తీంచపరచప్రయత్నించినారు. మేనాల్గవ తేది ౧౯౪౦ సంవత్సరమున మాయూనియన్ రికగ్నిషను వాపసుతీసుకోబడినది పెద్దపెద్దజీతగాండ్రను బలవంతపరచి వారిసహాయముతో యూనియన్ కువ్యతిరేకముగ వేరొకసంఘమును నెలకొల్పయత్నించి విఫలులైనారు

ఈకృషియంతయు విఫలముకాగా మరొక క్రొత్తపద్ధతిని అధికారులవలంబించినారు స్టాఫ్ కమిటీలను ఒకక్రొత్తకమిటీలనేర్పరచి వాటిమూలమున ప్రాతినిధ్యమును నెలకొల్పి యూనియన్ ను భంగపరచ యత్నించుటచే ఆకమిటీలన్నిటికిని యూనియన్ తనసభ్యులను నెలకొల్పి వశముచేసుకొనవలసివచ్చినది- ఈ ప్రయత్నములో నూటికి ౭౫ స్థానములనుగడించి యూనియన్ అఖండవిజయమునుపొందెను-

స్వాభావికంగా యూనియన్ బులిటెను ఫతుల్లాఖాను గారి సంపాదకత్వంలో వెలువడుతు నేయున్నది- ఇదియూనియన్ అంగములలో ఒకటియగుటచే దీనిద్వారా రయిల్వే యుద్యోగుల కష్టములన్నియు బయటపెట్టబడినవి

మాయూనియన్ అఖిలభారత రయిల్వే ఉద్యోగులసంఘముతో సంబంధముకలిగివారితో భాగస్వామిగనున్నది ఈసంఘమునకును, గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియావారి రయిల్వేబోర్డునకును జరిగినసమావేశములలో ౧౯౪౧ జనవరి ఆరవతేదీ నేటు మాతరపున పాల్గొనుటకాశము దొరికెను- అందువలన సౌకర్యములోసగినందుకు జనరల్ మేనేజరుగారికి కృతజ్ఞాడను-

రయిల్వే ఉద్యోగుల హక్కులనుగురించి దొరతనమువారికి ౧౫-౬-౧౯౩౯ తేదిని పంపినిన మెమొరండమునందలి సూచనలు న్యాయబద్ధములనియు సమంజసములనియుగుర్తించి స్టేషన్ మాస్టర్లు, అసిస్టెంట్ స్టేషన్ మాస్టర్లు, పాయింటుమెన్లు, ఇంజనీరింగు పనివారు ఎడిట్ క్రెన్ పనివారు మొదలగు వారికిజీతములన్నియు హెచ్చింపబడినవి చిన్నజీతగాండ్రను ప్రావిడెంటు ఫండులోచేర్చుకొనసౌకర్యముకూడ యొసగబడినది ఈసౌకర్యములుకలిగించిన జనరల్ మేనేజరుగారికిని ప్రభుత్వమువారికిని నాకృతజ్ఞను ప్రకటించుచున్నాను-

చాలముఖ్యమైనదియు వెంటనేప్రవేశపెట్టవలసినదియునగు, పనివారికి తగినవిశ్రాంతినికలిగించునదియునగు "జనివాహాంగుట్సు అవర్సు ఆఫ్ ఎంప్లాయిమెంటు రూల్సు" మనరయిల్వేలో యింకాప్రవేశపెట్టలేదు- ఇతర రయిల్వేలన్నియు ఈచట్టమును అమలునకుతెచ్చినా ఇక్కడతేకపోవడము విచారించతగినవిషయము ఈచట్టము యీరయిల్వేలో వర్తింపబడినయెడల పనివారికి తగినవిశ్రాంతి కలుగుటకవకాశము లభించును-

లోకోడిపార్టుమెంటు పనివారియందు అసంతృప్తి మిక్కుటముగనున్నది- వర్కుషాపులందలి పనివారు చాలకష్టపడిపనిచేయుచు యుద్ధసామగ్రిని తయారుచేయుచున్నారు వీరు చాలకాలమునుండి జీతము హెచ్చుకాకుండా పడియున్నారు- వీరు ఘనతవహించిన నైజాంప్రభుత్వముపైనను లోకల్ ప్రభుత్వముపైనను ఆశపెట్టుకొనియున్నారు,

ట్రాన్స్ పోర్టేషన్ డిపార్టుమెంటులోని తక్కువ జీతగాండ్రలో పాయింట్ మెన్ ౦౦ ౭౫ గంటలు పంచేయవలసివచ్చుచున్నది- రాత్రింబవళ్ళు ౨౦ రైళ్ళ రాకపోకలకు పిరుపనిచేయవలయును- ఈవిధముగా పనిచేయించుకొనెడము కలిసినప్పుడు శెలవునీయకపోవడము, ఈరెండు కష్టాలు మిక్కుటముగనున్నవి-

ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటులో గ్యాంగ్ మెన్లకు చాలాకష్టములు సంభవించినవి- ఈబాధలకు ముఖ్యకారకులు పేరుపొందిన, ఛీఫ్ ఇన్ స్పెక్టరు, అసిస్టెంటు ఇంజనీరు (కాజీపేట, బెజవాడసెక్షను) డోర్నకల్ మేడిచలం, మదిర పెద్దపల్లి, కొండపల్లి పి. డబ్ల్యూ. డి. ఇన్ స్పెక్టర్లు చాలముఖ్యులు.

౧౩-౭-౪౦ తేదీన రైల్వేఉద్యోగుల కాన్ఫరెన్సు జరుపబడెను దీనికి, సెర్ అక్బరలీ ఖాన్. ఎల్-ఎల్-డి అండర్ కార్యార్థులు ఆధ్యక్షతవహించినారు. చాలమంది ముఖ్యనాయకులు యీసమావేశంలో పాల్గొనినారు.

మాయూనియన్ మహరాష్ట్రములో ముఖ్యమైనదేకాకుండ అందరికినిదారిచూపినది.ఈయూనియన్ చేసినకృషిచేతనేకదా ఘనతవహించిన నైజాంప్రభుత్వమువారు, మెటర్నిటీ బెనిఫిట్ ఆక్టు, వర్కుమెన్ కాంపెన్సేషన్ ఆక్టులను అమలులో పెట్టినారు ఇదిసంతోషింపదగిన విషయము- సంవత్సరమునకు పిదపజరిగినముఖ్యవిషయములు ఇట్లున్నవి -

స్టాఫ్ మీటింగులుజరిగి వాటిలో ఉద్యోగులకు కలకష్టములన్నియు అధికారులయెదుట పెట్టబడినవి ఈవిషయములపై చాలచర్చిజరిగినను ప్రత్యక్షముగ శూన్యమనేచెప్పవచ్చును. అందువలన స్టాఫ్ కమిటీసభ్యులందరు, ఇకముందు యూనియన్ కాగ్నిషను విషయమునొకదానిని గురించి రేనుబాటలాడవలయునని తీర్మానించుకొనినారు

ప్రభుత్వము ఇక రెండుబిల్లులను శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టుచున్నారు, ఒకటిజీతముల బట్వాడాచట్టము, రెండవది ట్రేడ్ యూనియన్ చట్టము, ఈరెండిటివల్ల రాష్ట్రమందలి పనివారందరికి లాభముచేకూరగలదని తలంచుచున్నాము.

తీర్మానములు

౨౦-౭-౪౧ తేదీన జరిగిన జనరల్ బాడీమీటింగునందేకగ్రీవముగ నామోదింపబడినతీర్మానములు ఇట్లున్నవి -

ఈజనరల్ బాడీ మీటింగువారు యింతగా దవర్కుషాపుపనివారు అహోరాత్రములు కష్టపడియుద్ధసామగ్రిని తయారుచేయుచు, సహాయమొనర్చుచున్నను, ఆకేసంవత్సరమునుండి అపబడినగ్రేడ్లను తెరవకపోవుట, వారికీతములహెచ్చింపకుండుటను ఖండించుచు, పనివారికిరావలసినహక్కులను వెంటనే ప్రసాదింపవలయునని జనరల్ మేనేజరు దొరవారిని ప్రార్థించుచున్నారు

౨ ప్రపంచమునందలి కార్మికులందరు ఈ ప్రపంచయుద్ధమునందు ముఖ్యప్రాంతాలను వహించుటచే, అన్ని దేశములందును, కార్మికుల తోడ్పాటునుపొందుటకు తగినశ్రద్ధతీసుకొనుచు, వారిసహాయమువలను యుద్ధసామగ్రినివిరివిగ తయారుచేయుటకు పాటుపడుచున్నారు. అదిగాక యీయుద్ధము ప్రపంచమునందలి, ప్రజాప్రభుత్వాశయములను నిలుపుటకును, దేశములయొక్కయు, సంఘములయొక్కయు స్వతంత్రమును స్వేఛను కాపాడుటకు చేయుచున్నామని బ్రిటిషుప్రభుత్వము స్పష్టపరచినదికనుక రయిల్వేఅధికారుల కును, యూనియన్‌కునుదేర్పడిన ప్రస్తుతప్రతిష్టంభనమును తొలగించవలసినదని జెనరల్ మేనేజరుగారిని ప్రార్థించుచున్నారు

౩ శాసనసభనువిస్తీర్ణపరచి రాజ్యాంగసంస్కరణములను త్వరలో ప్రవేశపెట్టబడునను వదంతులు తీవ్రముగనున్నవి, రాబోయే యీసంస్కరణములయందు కార్మికులకిచ్చిన రెండుసంస్థానము లు చాలస్వల్పమనియు, ఇతరవృత్తులకొసగినటు లే కార్మికులకుతగినప్రాతినిధ్య మొసగవలయున నియు, అందులో రయిల్వేకార్మికులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము నీయవలయుననియు గవర్నమెంటు తీర్మానించుటకు జనరలుగారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

౪ గాంగుమెన్లపై జరపబడే అత్యాచారములను ప్రతిఘటించుచూ, చిన్నఅధికారులు, వారిపైవారిచే దౌర్జన్యమును అరికట్టవలయునని చీఫ్ ఇంజనీరుగారిని ప్రార్థిస్తూ యిట్టిఅన్యాయములకు బాధ్యులైన వారిపై తగినచర్య గైకొనవలసినదని కోరుచున్నారు.

౫ రయిల్వే శాఖలో ప్రస్తుతముజరిగే లంచగొండితనమును, ఖుషామతిని నిర్మూలింపవలసినదనియు, అందులకుతగినతోడ్పాటుకు యూనియన్ సిద్ధముగనున్నదనియు జెనరల్ మానేజరుగారికి తెలుపుచుండినను తగినశ్రద్ధవహించపోవుటను విచారించుచు, రయిల్వేశాఖలోని యీఅక్రమపద్ధతిని (ముఖ్యముగ రోడ్ట్రాన్స్‌పోర్టు డిపార్టుమెంటులో) రూపుమాపవలయునని ప్రార్థించుచున్నారు.

౬ ఇతర మెడికలిరగతి రయిల్వేలలోవలె యీరయిల్వేలోకూడ గంటలపరిమితిచట్టమును ప్రవేశపెట్టి పనివారికిగల శ్రమను తొలగించవలయునని జెనరల్ మేనేజరుగారిని వేడుచున్నారు.

౭ మహరాష్ట్రములో యొక్కడను పెట్టిచాకిరీ చేయించుకొనకూడదని మహప్రభువుగారు ఫర్మానాద్వారా శాసించినప్పటికిని రయిల్వేశాఖలో కొన్నిశాఖలందియు, దామాశ్యనుండియు, యీపెట్టిచాకిరీ తీసుకొనుచున్నారు. ఈపద్ధతిని వెంటనేమాన్పి ప్రభువుగారిఫర్మానును తగినరీతిని గౌరవింపవలయునని ప్రార్థించుచున్నారు.

రయిల్వేఉద్యోగస్తులకు డియర్‌నెస్ అలవెన్సును మంజూరుచేసినందులకు జెనరల్ మేనేజరు గారికి కృతజ్ఞతను తెలియజేయుచు, ఇదివరకు దొరకుచుండిన గ్రెయిన్‌కాంపెన్సేషను అలవెన్సునుకూడ అందులో పట్టుకొనకూడదని ప్రార్థించుచున్నారు.

హిందూస్త్రీల హక్కులను గూర్చిన శాసనము

అక్కడొకమార్పు, ఇక్కడొకమార్పు తగదు

సమస్యనుపూర్తిగా పర్యాలోచన చేయవలెను

రావుకమిటీవారి నివేదిక

హిందూస్త్రీల ఆస్తి హక్కులనుగూర్చి ౧౯౩౭వసం॥లో చేయబడి, ౧౯౩౮వసం॥పు ౧౧వ శాసనముచే సవరించబడినట్టిశాసనమును అయిదు ఖాస్గీచిత్తుశాసనముల విషయములో పరిశీలించి ఆ శాసననిర్మాణమునుగూర్చి కలిగినసంశయములను, తొలగించుటకును ఆశాసనముచే నిరంతుపబడిన హక్కు ఎటువంటిదో విశదముచేయుటకును ఆశాసనముచే కుమార్తెకుకలిగిన అన్యాయమేదైనయున్నచో దానిని తొలగించుటకును హిందూవారసత్వశాసనమును సవరించుటకై క్రొత్తగవంగారచించిన చిత్తుశాసనము, శాసనసభయందు ధరణముపొందుచుండుటకు హిందూ స్త్రీలకుహక్కులిచ్చుటకై డాక్టరు జి. వి. దేశ్‌ముఖ్ గారురచించిన చిత్తుశాసనమునుపరిశీలించి సలహాయిచ్చుటకును— ఈ ఏడుజనవరిలో సర్ బి. యన్. రావుగారి హిందూలాకమిటీఅని ఒకకమిటీని నియోగించియుండిరి— ఆకమిటీవారినివేదిక జూలై ౨౬ వతేదిన ప్రకటితమైనది— హిందూ స్త్రీలఆస్తి హక్కులకు సంబంధించినలోపములను తొలగించుటకు అక్కడొకసవరణ, ఇక్కడొకసవరణచేయుటకన్న, సాధ్యమైనంతత్వరలో వారసత్వమునుగూర్చిన శాసనము మొదలుకొని హిందూశాసనమునంతయు అసాంతముఒకచోట సరిగాకూర్చుటఒకటియే మంచిమార్గము— అని కమిటీవారు అభిప్రాయమిచ్చినారు—

పైన చెప్పిన రెండుశాసనములనుసవరించుటకు ఇప్పుడువిచారించుటకు తొందరపడవలెనాఅనునదియు, ఆయత్నమువిశేషదంతమైనదేనా అనునదియు సందిగ్ధమైనవిషయమని కమిటీవారుఅభిప్రాయమిచ్చినారు— "వాదప్రతివాదములకు అవకాశమిచ్చుశాసనము చేయుటకిది సమయముకాదని మాతలంపు ఆశాసనములలో అస్పష్టాంశములు, అసంగతాంశములున్నచో, సమయమువచ్చినప్పుడు న్యాయస్థానములు వాటినితొలగించుటమంచిది— అందువల్ల న్యాయస్థానమువారి ఒక్కొక్కతీర్పుచేకలుగు అధరు తర్వాతతీర్పు చేయుటను లోపలతగ్గిపోవుటకు అవకాశముండును," అని రావుకమిటీవారు అభిప్రాయమిచ్చినారు—

కొచ్చిను మహారాజుగారు రాజత్యాగము చేసెదరా?

దివాను నియామకాన్ని గూర్చి చిక్కు—

కొచ్చిను ఇన్నాళ్ళుదివానుగానుండిన సర్ షణ్ముఖం శెట్టిగారు రాజీనామానిచ్చినతర్వాత క్రొత్తదివాను ఏర్పాటువిషయంలో ఇండియాప్రభుత్వమువారు సంస్థానేతరునిఒకరిని నియోగించవలసినదని మహారాజాగారిని ఒత్తిడిచేయుచున్నారట అందుకుమహారాజాగారు ఇష్టపడుచుండుటలేదుట దివానునియామకవిషయంలో తనకుండే అధికారమునకు ఎవరునుఅడ్డుతగులవద్దనివారిమాట అప్పటికిని బలవంతముచేయుచో వారురాజ్యపరిత్యాగముచేయుటకు సిద్ధపడుచున్నారట. ఈమహారాజాగారితర్వాత వయసుగారాజకుమర్గురు వారసులుకూడ దివానునునియోగించుటకు మహారాజాకుగలహక్కునే సమర్థించుచు దానికివ్యతిరేకమైనఒత్తిడిజరిగినచో, తాముకూడ సింహాసనమును అంగీకరించుట కిష్టపడమనుచున్నారట ఇట్లని బొంబాయిలో రాజకీయముల నాలోచించువార అనుకొనుచున్నారు—

అభినందనము

హైద్రాబాదు హిందూ ప్రజామండలివారు మహప్రభువుగారికి జన్మదినోత్సవాభినందనములుపంపుతూ వారువా వాయక వర్ధంతి యీలెంపుసెలవున్నూ ప్రాథమికస్వత్వములున్నూ ప్రసాదించవలసినదని ప్రార్థించినారు.

ప్రభువుగారి జన్మదినోత్సవము

హైదరాబాదు, షహరేవరు ౨౩

మ. ఘ. వ. నిజాం ప్రభువుగారు అవతారిక ప్రకటనగా ౨౨ షహరేవరునాడు మహోత్సవములతో ఈదినంగాగ్రావితారు—

మాదిరెడక్కన్ గారి శోకసంబంధము అపె పాంవత్సరిక తిథిరకు నిర్ణయింపబడినరుదున ఈ సంవత్సరము సాల్గిరాలో ఎప్పటివలె మిలటరీపరేడున్నూ రాత్రిబాగెఅములోడిన్నరున్నూ నజరానాలున్నూ రద్దుచేయబడెను. అయినను మావారి తొమ్మిదిన్నరగంటలకు బాగెఆమునకీడుకువెళ్లినప్పుడు ప్రార్థన ఖురానుపఠనపుమంత్రాలశ్రవణంఅయినతర్వాత జూబిలీహాలుముందట పైపరంపట్లను సలామియిచ్చి కొన్నినిమిషాలు ఆశీర్వచనముబాజాతోకూడా చదివిరియిరు— ఆటుతర్వాత మావారి కుమారయుక్తంగా జూ దీవనీడుకు చాదర్ కప్పుటకై పవిత్రగోరీవద్దకువెళ్లెను. ఆసందర్భములోనిదృశ్యము చూడవలసినదైయుండెను— మాదిరెడక్కన్ యొక్క కుమారుడున్నూ [శ్రీవారు] ఆమెమనుమలందరున్నూ తమతల్లి మరియు అవ్వగారియొక్క గోరీలోను చుట్టునుండిన ఎండినపూలకుప్పలనుపోడ్చి నవపుష్పహారవల్లికలను అచ్చటపరచిరి. [శ్రాద్ధము ప్రౌలు] ఫాతెహాచదివినతర్వాత పిల్లలందరున్నూ గోరీపైని పూలలోనికొన్ని గులాబీరేకులను నోళ్ళలో వేసుకొనిజీర్ణవిరి—

ఈదృశ్యమునుచూచి అవ్వగారిపవిత్రమగుఆత్మరెండవలోకములోఇట్లనుకొంటూ వుండవచ్చును "పరమాత్మా! నాగోరీయొక్క సన్మానముచేయువారలకు దీర్ఘాయువు మంచిబుద్ధిఅనుగ్రహించుము—ఇదంతా నాకుమారునియొక్క సత్పద్ధతి అనగా పిల్లలకు మంచివిద్యాశిక్షణలిచ్చినందువల్ల కలిగినశుభఫలితము— దానినేనేడు నేనుసాక్షాత్కారముచూచుచున్నాను— అనగా నాజీవితములోను చనిపోయినతర్వాతనున్నూ మర్యాదాపద్ధతి పెద్దలగౌరవము ఏదైతేఉన్నదో దానిలో ఒక వెంట్రుకంతభేదంకూడా కలుగలేదు"

ఈఆశీర్వచనం తప్పకుండా మనుమలందరికిన్నీ లాభకరమనినాకునింకావమ్మకము. అపరోక్షజననికవండి తథాస్తుఅనుధ్వానములు వెలువడి జూబిలీగుమ్మటములో ప్రతిధ్వనించి చెదరిపోయినది పునః జ్వరంకల్లనిన్నరాత్రివిధిలేక నీవియార్ ప్రిన్సు (యువరాజు) మాతోచేరలేకపోయెను— ఆతనికి విశ్రాంతికలిగించుటఅవసరం— తొందరగా ఈ జ్వరం దూరమగునని అశించుచున్నాము—

ముఖ్యాంశము. ఈనాయనమ్మపెట్టినదగా: ఏ నాడుశవమునకు స్నానము చేయించబడియుండెనో (౧౨ రబ్బిఅవ్వలు—మాశేరిఖదీంలో) అనాడు తండ్రి మతపద్ధతిప్రకారము చెంబులతోనీళ్లు పోయుచుండగాచూస్తూ మనుమలందరు పీఠము చుట్టుమోకాళ్లనిరచించింగిప్రిందకిజారునీటినిదోసిళ్ళతోపట్టి భక్తిపురస్సరముగా తమముఖములను తడుపుకొనుచుండిరి— దీనినిచూచి వెలువడుచుండిన దుఃఖములతో ఇల్లు ప్రతిధ్వనించుచుండెను దేవునిమహిమ స్తుతింపబడినది—

ఏదిమంచిసంవత్సరమో దానిని వసంతఋతువు తెలియజేయును"

ఆదిహిందూ మహాసభ

హైద్రాబాదు (దక్కన్) షహరేవరు ౨౨

హైద్రాబాదుసంస్థాన ఆదిహిందూమహాసభా ప్రారంభోత్సవము గతశనివారమునాడు బన్సీలాల్‌పేట సికింద్రాబాదులోజరిగెను చాలామంది సభకువచ్చిరి— సభ్యులకు బాలకృష్ణనాయుడుగారు అల్పాహారవిందుచేసిరి— అరిగె రామస్వామిగారు తమప్రారంభోపన్యాసములో సంఘనిర్మాణమునుగురించి మాట్లాడుచు యీజమలంతా సంఘోద్ధరణకై త్యాగములుచేయుటకు సిద్ధముగానుండవలెనని చెప్పిరి జి. హెచ్. సుబ్బయ్యగారును పి. ఆర్ వెంకటస్వామిగారును రాజ్యాంగసంస్కరణలు అసంతృప్తికరంగానున్నవాటికి వ్యాఖ్యానముచేస్తామని చెప్పిరి మ. ఘ. వ. నిజాంప్రభువుగారిజన్మదినోత్సవసందర్భములో శ్రీవారికి దీర్ఘాయువుకోరుచు తీర్మానించిరి.

అజాఖానా

హైద్రాబాదు దక్కన్ షహరేవరు ౨౩

మాదిరెదక్కన్ గారిపేర కట్టనున్న అజాఖానాకుగాను నవాబుమెయిమున్ గారుగు ౧౦ రూపాయీలు ఇచ్చుకొన్నారు, మరియు నైను లాబిరీన్ గారు ౩౦౧ రూ॥ న్నూ గోలకొండ సింగరెట్ ఫ్యాక్టరీ వారైన సాలింభాయిమగారు ౧౦౦౦ రూ॥ న్నూ దావూమజంగుగారు ౨౦౦౧ రూ॥ చందా లిచ్చినారు,

హైదరాబాదు బజారు ధరలు

తేది ౨౪-౧౦-౫౦ ఫ.

పల్లా ౧కి ౧౨౦ సేర్లలెక్కను ధరలిప్పి బడితే.

వియ్యనము	పల్లా ౧కి ధర		
	రూ	అ	పై
సిబిడిపాంబట్లు	౨౫ నుండి ౨౪		
సంబట్లు	౨౫, ౨౫	౭	౦
ఢిల్లిబోగాలు	౨౩	౦	౦
రాంపాగట్ల శేత్రు	౨౦	౦	౦
సాన్రకొం	౨౦	౦	౦ కొత్తవి
,,	౨౩	౦	౦ పాతవి
అర్కాటీ	౨౨	౦	౦ కొత్తవి
,,	౨౨	౦	౦ పాతవి
కోకామణి	౧౭ నుండి ౨౦ వరకు		
బియ్యములు	౧౩, ౧౬	౦	౦
బేకారి	౧౭ ౧౩	౦	౦
గోధుమలు			
షర్బతి	౨౨	౦	౦
బన్సి	౨౧	౦	౦
అమ్మకి	౨౦	౦	౦
పోటిదొ	౧౯	౦	౦
ఎర్రగోధుమలు	౧౭	౭	౦
జొన్నలు			
తెల్ల జొన్నలు	౧౩ నుండి ౧౨ వరకు		
పచ్చజొన్నలు	౧౧, ౧౧	౭	౦
మడికట్టు జొన్నలు	౧౧, ౧౧	౪	౦
సెనగలు	౧౭	౪	౦
కందులు	౧౧	౪	౦
మినుములు	౧౪	౦	౦
అంకలు	౧౩	౭	౦
సజ్జలు	౧౧	౦	౦
పప్పులు			
సెనగ పప్పు	౨౧	౦	౦
కంది ,,	౧౫	౭	౦
కిరిసెనగ,	౧౯, ౨౦	౦	౦
అంక ,,	౧౫	౦	౦
మినప ,,	౧౯	౭	౦
పెసర ,,	౧౭	౭	౦
బెల్లము	౧౭ నుండి ౧౩ వరకు		
ఉప్పు	౧౨, ౧౧	౭	౦
వుల్లిగడ్డ	౧౫ నుండి ౧౪ వరకు		
తెల్లవరుగు	౧౨ నుండి ౨౧ వరకు		
చక్కెర మణుగు [౪౦ సేర్లు]			
జావా ,, ,,	౧౪	౦	౦
బొంబాయి ,,	౧౩	౧౪	౦
మద్రాసు ,, ,,	౧౩	౧౫	౦
నిజాంసాగరు ,, ,,	౧౩	౧౨	౧
ఎర్రచక్కెర , పల్ల	౧౩, నుండి ౧౫ వరకు		
దర్గచక్కెర ,, ౪౦ సే.	౧౬	౧౨	౦
ఎల్లిగడ్డ మణుగు ౧౨ సే.	౫	౭	౦
అల్లం ,,	౪	౧౨	౦
మణుగు ౧౨ సే.			
కొబ్బెరనూనె ,,	౪	౭	౦
కుసుమనూనె ,,	౩	౪	౦
నువ్వులనూనె ,,	౩	౧౨	౦
వేరుసెనగనూనె ,,	౨	౧౪	౦
కిరోసిన్ (గ్యాలన్, ,, డబ్బా ౧కి			
నెయ్యి మణుగు ౪౦ సేర్లు			
విదరు నెయ్యి ,,	౪౭	౦	౦
తెలంగాణా ,,	౪౫	౦	౦
వనస్పతి డబ్బా ౧కి	౧౧	౨	౦
బంగారు తులా ౧కి	౫౦	౪	౦
వెండి ౧౦౦ తు	౬౧	౦	౦
,, తు ౧కి	౦	౧౧	౬
సవరన్ ౧కిల్దారు రూ—	౨౭	౭	౦
మారకం			
హాలీకి కల్దారు	౧౬	౭	౬
కల్దారుకు హాలీలు	౧౬	౬	౬
ఆముదాలు బస్తా	౧౧	౪	౦
వేరుసెనగ ,,	౭	౪	౦
బుడ్డలు పల్లా ౧కి	౭	౪	౦
పప్పు ,,	౯౨	౦	౦

గమనిక:—

ధరలు వీలైనంతవరకు సరియైనవిగా తెలుపుచుందుము— అయినను ఏమైన పొరపాట్లుండిన దానికి పత్రికవారు బాధ్యులుకారు,

వర్షాలులేని ఊళ్ల రైతుల క్షోభ

రైతులు తిండిలేక తాటిపండ్లు, ఈతగుజ్జు తినుచున్నారు

వర్షాలులేనందున రైతులు వ్యవసాయకూలీలు పశువులు నానావస్థలుపడుచున్నట్లు మాకు ఇంకను వార్తలు కట్టలుకట్టలుగా చేరుచున్నవి- ఈనాటి వరంగల్లుజిల్లాలో పాఖాల తాలూకాలోని నూరుపల్లి, పాల్వంచ చుట్టుపట్టుల గ్రామాలు వరంగల్లు, నల్లగొండజిల్లాలో సూర్యాపేటతాలూకా కరీంనగరంజిల్లాలో సిరిసిల్లతాలూకాలోని తెర్లమద్ది మున్నగుగంభీరావుపేటహాల్కా, ఇతరతాలూకాల్లో మహబూబునగరం జిల్లాలోని మఖ్తల్ దేవరకదిర, ధన్వాడ, మరకల్ మూటుక్కూరు, నారాయణపేట, పులిమామిడి, ఖాజాపురం, పోర్ల, కోటకొండ, కొల్లంపల్లి, శింగారం, జక్లుం మున్నగు గ్రామాలు, కందుకూరు, రాపల్లె గ్రామములు ఈయేడు వర్షములులేక ప్రజానష్టములు ఎరబడిపోయినట్లును, పచ్చిక ఎండిపోయి, పశువులు మేతలేకుండ అయినట్లును, అందుచే రైతులు తిండిలేక అల్లాడుచున్నట్లును, వ్యవసాయప్రకూలీలు పనులులేక అల్లాడుచున్నట్లును వార్తలు మాకు చేరినవి-జొన్న, మొక్క జొన్న, శెనగ, పెసలు మున్నగు కద్దలు ఎండిపోయినపైర్లలో ముఖ్యములైనవి_ ఇదివరయందలి యుద్ధకారణముచేత ఉల్కాపైనవి_అందువల్ల కొద్దియోగొప్పయో ధాన్యమున్న వారలు సాహుకారులు తమవద్ది ధాన్యములను బీదరైతులకు అధిక ఎక్కువధరకు పొందుటకై ఇతరగ్రామాలలోని సాహుకారులకు అమ్ముచున్నారు-ఈవిధంగా పాల్వంచతాలూకాలో జరుగుచున్నదట_రైతులు నూరుపల్లిలో ఈతగుజ్జు మద్దికుంట_కొత్తనిజకుంట_చీకోడు_చీప్రపల్లి తెర్లమద్ది గ్రామాలలో తాటిపండ్లుతిని జీవించుచున్నారట-ప్రాణులకు మంచినీరుకూడ సవ్యంగా లభించుటలేదట-పాల్వంచలో ఏరెండుమూడు బావులలోనో నీరున్నదట_కరీంనగరంజిల్లాలో పశువులు మేతకై మైళ్లకొలదిదూరముకు పోవలసివచ్చుచున్నదట గంభీరావుపేట, మఖ్తల్ చుట్టుపట్టుల అనేకగ్రామాలలో పశువులు మరణించుచున్నవి. నూరుపల్లిలో పశువులు అడవులలోని ఆకులతో మేపుకొనుచుండ వుల్లరికై అధికారులు శోధించుచున్నారు.

ఇదేసమయంలో పశువ్యాధులు అనేకగ్రామాలలో వ్యాపించినవి. కరీంనగరంజిల్లాలో, రాపల్లెలో ను ఇట్టివ్యాధులచే మరణములు అనేకములు సంభవించినవి.

ఇదేసమయముచూచుకొని ఆంత్రాక్సు వ్యాపించుచున్నది సూర్యాపేటతాలూకా, గ్రామాలు, కందుకూరు చుట్టుపట్లగ్రామాలు, వరంగల్లు, పానుగల్లు, మఖ్తల్ తాలూకాలోని కొన్ని గ్రామములు ఈవ్యాధికి గురిఅయినవి. ఈతరా వ్యాప్తినివారణకై ఆరోగ్యరక్షణాధికారులు వెంటనే తగువిర్పాట్లుచేసినబాగుండునని ఆగ్రామాలజనులు ఎదురుచూచుచున్నారు.

గంభీరావుపేట హాల్కాగిర్దావరుగారు ఈమధ్య తెర్లమద్దికిపోయి వర్షములులేనందువల్ల రైతులకేర్పడినకష్టములను అడిగి తెలిసికొని పైకి ఒకనివేదిక పంపినారు-వర్షములు కురియనిదని రైతులు మవ్వేలుఅలుకుకొనుట మున్నగుపనులకై వర్షముకావలెనని వీక్షించుచున్నారు.

వ్యవసాయ కూలీలు పనులులేనందువల్ల జీవనములేక ప్రభుత్వమువారు ఏదైనను పనులుచూపించినబాగుండునని ఆశపెట్టుకొనియున్నారు-ఈస్థితి ముఖ్యముగా కరీంనగరంజిల్లాలో నున్నది

పిట్లము

కరువుబాధ

(ఒక విలేఖరి) ౧౩_౧౦_౧౩౫౦ ఫ.

ఈగ్రామము నిజామాబాదు జిల్లా బాన్సువాడ తాలూకాలోచేరినది- ఇచట నెలనుండివర్షములు కొంచెముగాలేవు. పయిరులుఅన్నియు ఎండచే మాడిపోయినవి బీదలు అన్నములేక మాడుచున్నారు_ మొన్న టిఓజాన దువ్వంతాలుక్దారుగారువచ్చి విచారించి ౫౦౦ రూపాయిలు పిట్లము బీదవాండ్లకు పంపుతామనిచెప్పి వెళ్లిపోయినారు_ అందులో యిక్కడ కలరాఉన్నది. అచ్చట్లుప్రక్కల ప్రారంభమయినది. దీనిచేయేమగునోఅని భయముగాఉన్నది.

ఆర్యసమాజ దశవార్షికోత్సవము

(ఒకవిలేఖరి)

నల్లగొండ, ౧౫_౧౦_౫౦

స్థానిక ఆర్యసమాజపు దశమవార్షికోత్సవము ౧౨_౧౩_౧౪ మహాలేవకు మూడురోజులు జయప్రదముగాజరిగెను నగరమునుండి శ్రీపండిత నరేంద్రజీ జయదేవ విద్యాలంకారు గారలు విచ్చేసిరి. స్థానికప్రముఖులు యువకులు ఒస్పృశ్యవర్గపద్దలు ఘనముగస్వాగతమిచ్చి పూరేగింపుతో సమాజభవనమునకు తోడుకొనివచ్చిరి సాయంత్రం బస్సులో శ్రీబన్సీలాల్ వ్యాసుగా రువిచ్చేసిరి.

శుక్రవారంసాయంత్రం ౮ గంటలకు శ్రీనరేంద్రజీ జయదేవు గారల యుపన్యాసములుజరిగెను ౧౩ మహాలేవకు శ్రీ బన్సీలాలువ్యాసుగారు తమమధురమైన భజనలద్వారా హితోపదేశములుచేసి సభికులనానందపరచిరి. అనంతరం శ్రీ నరేందర్ గారు నేటియుద్ధపరిస్థితులను వివరించుచు జర్మనీచేయుచున్న ఘోరకృత్యములు అమానుషకృత్యములనియు మరియు మనహిందూదేశమున హిందూముస్లిం ఐక్యత గానుండుట సర్వదా శ్రేయమని నుడివిరి జయదేవుగారి యుపన్యాసానంతరం సభముగింపబడెను. ఆదివారం ఉదయం సమాజభవనమున హవనం శ్రీబన్సీలాలుగారిభజనలు జరుపబడెను. సాయంత్రం ౫ గంటలకు బన్సీలాలుగారి భజనలతర్వాత శ్రీభద్రదేవుజీగారు "నమస్తే" యొక్క ప్రాముఖ్యతలు తెల్పుచు తెలుగులో ఉపన్యసించిరి. శ్రీ నరేంద్రజీగారియుపన్యాసానంతరంస్థానికసమాజమంత్రియగు శ్రీలక్ష్మీకాంతరావు వకీలుగారు విచ్చేసినపండితులకు సభవారిపక్షమున కృతజ్ఞత తెల్పుచు ప్రతివారికి ఒకపూలమాలనొసగిరి, తర్వాత మనప్రభువుగారికి ఆయురారోగ్యములు ప్రసాదింప పరమేశ్వరుని ప్రార్థించి సభముగింపబడెను.

ఎట్టిఅల్లరులు జరుగనివ్వకుండా తగినఏర్పాట్లుచేసినందుకు పోలీసు మొహతెమింగారు తదితరులు అందరికృతజ్ఞతలకు పాత్రులైరి.

ఈసభ జయప్రదముగానడిపించుటకై ఎంత రోకృషిచేసిన శ్రీభద్రదేవు టి.ఆర్.పట్వారీగారలు ప్రశంసార్హులు

ఘోరమరణము

..

దొంగిలించినవాని విషాదగాథ

బాదేపల్లి, ౨౧-౧౦-౫౦

[ఒ_వి]

దీ౹ ౧౫.౧౦.౫౦తేదీన సికింద్రాబాదునుండి వ్యాపారస్థుడొకడు, బాలేపల్లిలో నిల్వలోనియున్నచిన్న వేరుశనగకాయ [పల్లీ]ను విక్రయించుకొనుటకు గుమాస్తాను వెంబడించుకొని బాదేపల్లి వచ్చెను, పగలంతయు వ్యాపారప్రపంచముచూచుకొని తాను గుమాస్తా ఇద్దరు కల్లుదుకాణము నకువెళ్లి తప్పతాగిరి-

తదుపరి ఇద్దరు బహిర్భూమికనివెళ్లి దారిలోయున్న పాడుబావిబొందనుచూచి త్రాగినమత్తుచే కలదుగలదని గుమాస్తాచెప్పుచున్నను వినక ఇవతలవైపునుండి అవతలివైపుకు దూకుచునుండు సాహుకారు ఒకగంతువేసి గుభిలుమని బావిలోపడి చనిపోయెను.

మరునాడుఉదయం సికింద్రాబాదులోని బంధువులకు తంతీయివ్వబడెను వారువచ్చిరి పోలీసుపంచనామాఅనంతరం దహనసంస్కారములు యథావిధిగాజరిగెను.

మా బాదేపల్లి పట్వారీగారు గ్రామస్థులందరి సద్దిచందాలనూలుచేసి ఆబావిబొందను పూడ్పించి బాదేపల్లివాసులకు మహోపకారముగావించిరి.

శ్రీ శ్రీ. నేరెళ్ల నారాయణగారు

వరంగల్, ౧౫-౩_౫౧

ఈపుర సుప్రసిద్ధ వైశ్యకుటుంబమునకు చెందిన నేరెళ్ల నారాయణశ్రేష్ఠిగారు ౧౨-౩- ౫౧ తేదీ ఉదయం ౯-౩౦గంటలకు గుండెజబ్బునకు ఆకస్మికముగా స్వర్గస్థులైరని తెలుపుటకు ఎంతయుం చింతించుచున్నాము_

శ్రీనారాయణగారు సనాతన వైష్ణవసాంప్రదాయకులు. గొప్పదాన గుణసంపన్నులు. మరియు కల్పవృక్షము పెద్దభూస్వాములు "నారాయణపురము" ఒక క్రొత్తగ్రామమునుకూడా వీరునిర్మాణము చేసినారు. భగవంతుడు వీరికాత్మశాంతిని కలుగజేయుగాక, ట్రిపద్యనియోగనిరక్ష్యమునుగా వారిజీవితమునందు అనేకమందిబీదలకు వివాహములుమొదలగు శుభకార్యములు చేయించిరి

నిజాంరాష్ట్రమునకు క్రొత్తవిద్యా విధానము

మ. మ. వ. ప్రభువుగారి ఆమోదముపొందినది

హైదరాబాదు (దక్కను), మహాలేవకు ౧౧ వ శ్రీ-మ-వ-నిజాం సర్కారుగారు తమసంస్థానమునందు ప్రాథమికవిద్యా దశ మొదలుకొని కళాశాలదశవరకు విద్యావిధానములో ఈక్రింద సూచించబడినమార్పులను ఆమోదించినారు

౧ ౧ వతరగతిమొదలుకొని బి ఏ డిగ్రీ వరకు మొత్తము చదువుకు కాలము ౧౪ ఏండ్లుగానుండవలెను.

౨ ప్రాథమికదశచదువు నాలుగేండ్లు కాని అదశతో చాలించుకొనువారికి ౨ లేక సెకండరీ పాఠశాలలకు పోయ్యేటట్లులేనివారలకు, వారలను గ్రామజీవితమునకు తగినవిజ్ఞానమునకు వారినిగానో లేక పరిశ్రమలనేర్పుటల్లో చేయుటకర్హులనుగానో చేయునుద్దేశ్యముతో అధికంగా అధునపత్రం ఒకతరగతియైనను ఏర్పాటుచేయవలెను. అతరగతిపేరు "ప్రాథమిక పంచమవర్గము" (ప్రైమరీఫిఫ్త్ క్లాసు)

3. లోయర్ సెకండరీచదువు అయిదవక్లాసు మొదలుకొని ౭ వతరగతివరకు ౪ ఏండ్లుఉండును. ఈచదువుఆఖరున ప్రభుత్వపరీక్షఉండరాదు బడివారిపరీక్షచేత ఉత్తీర్ణులనునిర్ణయించవచ్చును

౪-హైస్కూలువిద్య ౯ వతరగతి ౧౦ వతరగతులని రెండేండ్లుండును ౧౦ వతరగతితర్వాత సెకండరీవిద్యాపరిషత్తు (బోర్డుఆఫ్ సెకండరీయడ్యుకేషన్) హైయరు సెకండరీ పరీక్షఅను పేరుతో నొకపరీక్షనుజరుపవలెను.

హైయర్ సెకండరీపరీక్షలో ఉత్తీర్ణులైనతర్వాత ఇంకను పైవ సాహిత్యవిద్యనో పైస్పువిద్యనో చదువగోరువారలు మదరాసువిద్యాపీఠముతోచేర్చబడి ఇంగ్లీషులో విద్యనేర్పించే సైన్సుకాలేజలోగాని, లేక ఉస్మానియావిద్యాపీఠమునకుచేరిన కళాశాలలలోగానిచేరవలెను. ఉస్మానియాకళాశాలలలో ౧౧ వతరగతిలేక "ప్రివియస్ క్లాసు" అనుదానినిపెట్టి ఉర్దూభాషలో విద్యనేర్పింతురు-

ఉ-సైన్సు కాలేజలో ఇప్పుడుడిగ్రీచదువు రెండేండ్లు ఇంటర్మీడియేటు, రెండేండ్లు బి-ఏ-క్లాసు మొత్తము నాలుగేండ్లకు వ్యాప్తమైయున్నది_

౭-ఉస్మానియా విద్యాపీఠములో చేరదలచు విద్యార్థులకు కొన్ని హైస్కూళ్లలో ౧౧ వతరగతినిగాని "ప్రివియస్ క్లాసు" అనిగాని అనబడుతరగతి అదనంగా ఏర్పాటుచేయబడును-ఆహైస్కూళ్లను కళాశాలలందురు-ఈతరగతిలో ఆ విద్యాపీఠము నిర్ణయించుపద్ధతి చెప్పబడును-ఈతరగతిముగియగానే "ప్రివియస్ పరీక్ష" అనుపేరుతో ఒకపరీక్షజరుపబడును-అది అధికారరీత్యా జరిగేపరీక్షగాదు- దానినివిద్యాపీఠమువారేజరిపి ఉత్తీర్ణులనునిర్ణయింతురు-

౮-ఇప్పుడు ఈసంస్థానంలో రెండురకాల సెకండరీవిద్య నేర్పబడుచున్నది- హైస్కూలు లీవింగుసర్టిఫికేట్ సిస్టంఒకటి- దీనికి ఇంగ్లీషులో చదువుచెప్పెదరు-ఈపరీక్షలో మొదటితరగతిలోనో, రెండవతరగతిలోనో ఉత్తీర్ణులైనవారలు మదరాసువిద్యాపీఠముతో చేరిన సైన్సుకాలేజలోచేరవచ్చును- [అ]ఉస్మానియా మెట్రిక్యులేషన్పద్ధతిఒకటి ఇందులో ఉర్దూభాషలో విద్యనేర్పబడును- ఈవిద్య ఉస్మానియాపీఠమునకు అధికారమునకు లోబడియుండును ఈవిద్యలో ఉత్తీర్ణులైనవారలు కొన్నిషరతులకు లోబడి ఉస్మానియా విద్యాపీఠములో చేరుటకు అర్హులగుదురు

ఇపుడు సెకండరీవిద్యలో చేయదలచిన మార్పుఉద్దేశ్యము ఈరెండు మార్గాలను తొలగించి ఈరాష్ట్రమందలి అన్నిబళ్లను ఒక్కనిష్టంప్రకారమే విద్యనేర్పించునట్లు చేయుటయైయున్నది

మదరాసు రాష్ట్రములోని అన్నిబళ్లలోను ఇక మీదట ఆ రాష్ట్రముయొక్క ఒకభాషలో విద్యనేర్పవలసియుండునని మదరాసు ప్రభుత్వమువారు ఇటీవలనే ప్రకటనచేసినారు - ఈనిర్ణయమును ఈరాష్ట్రములో ఇంగ్లీషులో చదువుచెప్పేబళ్లుకూడ అనుసరించవలసియుండును-కాబట్టి ఈబళ్లలో విద్యనేర్పించేభాషను మార్చవలసియుండును- ఈరాష్ట్రంలో ఎప్పటికిగాని అధికారభాషయగు ఉర్దూలో విద్యనేర్పించునట్లు చేయుట లక్ష్యమని తలచి అప్పటివచ్చేవరకు దానికితగినసౌకర్యము కలిగి మటుకై ఇంగ్లీషుపద్ధతినుండి ఉర్దూపద్ధతికి ౫ఏండ్లలోనాచలెనని నిర్ణయించబడినది- అయిదేండ్ల తర్వాత అన్నిబళ్ళలోను ఒకటేభాషలో విద్యనేర్పించేపద్ధతి అమలుకు రాగలదు-

౧ ఉస్మానియా విద్యాపీఠంలో బి-ఏ- డిగ్రీ చదువు ౩ఏండ్లుండును-అందులో మొదటిసంవత్సరపుచదువు అనగా ౧౨వతరగతితర్వాత, బి. ఏ. పరీక్ష-మొదటిభాగము అనబడొకటి ఉస్మానియా విద్యాపీఠముచేతనే జరుపబడును- మూడవ ఏట ఆఖరున అనగా ౧౪వతరగతిఆఖరున బి ఏ. డిగ్రీ తుదిపరీక్ష జరుపబడును-

కేవలముసాహిత్యవిద్యయే ఉండుటవల్ల కలిగేనిరుద్యోగాభివృద్ధిని నివారించుటకై సాంకేతికపాఠశాలలు (టెక్నికల్ స్కూళ్లు), పరిశ్రమలబళ్లు, వ్యవసాయపాఠశాలలు, ఇంకనుఇతర విధములవృత్తి విద్యాసంస్థలు హైదరాబాదునగరములోను, జిల్లాలలోనుసాధ్యమైనన్ని సాంకేతికవృత్తివిద్యాశాఖచే ఏర్పాటుచేయబడే పథకము ప్రకారము స్థాపితములుకావలెను. కేటియ్యము విద్యార్థులప్రాథమిక దశాంతమునను, లోయర్ సెకండరీ ముగ్గుతుదను, హైస్కూలువిద్య ఆఖరునను ఆటువంటిబళ్లలోచేరుటకై తగినట్టివిద్యాసౌకర్యముల నేర్పరచుచుటయైయుండును ప్రివియస్ పరీక్షగాని, లేక బి-ఏ-పరీక్ష మొదటిభాగముగాని ఉత్తీర్ణులైనవిద్యార్థులు సాంకేతికకళాశాలలోచేరుటకు అర్హులు.

౧౧ ఈరాష్ట్రము వెలుపలి విద్యాపీఠములలో చదువదలచువిద్యార్థులు హైయర్ సెకండరీ పరీక్షలో ఉత్తీర్ణులైపోవచ్చును, ఈరాష్ట్రములోని వైద్యకళాశాలలోగాని, ఇంజనీరింగ్ కళాశాలలోగాని, లేక ఇతరవృత్తి విద్యాకళాశాలలోగాని సాంకేతికవిద్యకళాశాలలోగాని చేరదలచువారలు ౧౨వతరగతిలోగాని బి-ఏ- మొదటిభాగపు పరీక్షలోగాని ఉత్తీర్ణులైన తర్వాత చేరుట కర్హులగుదురు

శ్రీ సీతారామాంజనేయ హిందూవర్తక గ్రంథాలయము (సింగరేణికాలరీస్)

ఈ గ్రంథాలయమునకు స్థానిక వైశ్యప్రముఖులగు శ్రీకొత్త బాను నారాయణగారు వారి అత్త, మామలగు కీర్తిశేషులు పెద్దవెంకటప్ప జ్ఞాపకార్థం, గారి భాంధారమ్మగారల జ్ఞాపకచిహ్నంగా ఉత్తమమగు ఉత్తకముతో కొత్త గ్రంథాలయమును ఏర్పాటుచేసినందుకు రెండువందలరూపాయలనుదానముగా నొసగినారు-

ఈయదర్పదానమునకు స్వర్గీయులు ఆత్మలకు శాంతిని భగవంతుడు ప్రసాదించుగాక-

శ్రీ కొత్తనారాయణగారికిని, ఈదానమునకు కారణభూతులగు శ్రీనుగ్గల లక్ష్మయ్య గుప్తగారికిని మాగ్రంథాలయ పక్షమున కృతజ్ఞతాభివందనములర్పించుచున్నాము.

ఇట్లు

ఆకుల లక్ష్మీనారాయణ

౨౧_౩-౧౯౫౧ కార్యదర్శి

ఆర్యసమాజ సమాధానములు

౭-౭-౪౧ దివ్యవాణిలో లోకుస్తి రాఘవేంద్రాచార్యులవారు చేశిన ప్రశ్నలకు ఉత్తరములు

౧. ఆర్యసమాజము నాల్గువేదములను స్వతః ప్రమాణములనియు మరి సమస్త ఋషికృత గ్రంధములు వేదానుకూలాంశములను పరతః ప్రమాణములనియు ఒప్పును. ఏ అయిన అప్పుడప్పుడు మతమతాంతరులు తమతమ మతముల ప్రచారింపజేయుదురిచ్ఛతో ఋషిమునికృత గ్రంధములలో నానాప్రకార మిశ్రితము కలిపిరి. ఇందుకు ఉదాహరణము మనుస్మృతిలో మాంసముతినుటకు ప్రమాణము లెన్నోచిక్కును. ఇదంతయు వామమార్గులచే మిశ్రితము.

౨. దీనిసమాధానము ప్రథమప్రశ్న ఉత్తరములో స్వయంసిద్ధముకాగలదు

౩ ఈప్రశ్నకు ఉత్తరమేమన మతవాదుల పుస్తకములలో వేదానుకూలమెంతయున్నదో అదంతయు వేదములదే ఇంక ప్రతికూలమెంత యుండిన అదంతయు మతవాదుల విచ్చలవిడి వ్రాతలు. ఈవిచ్చలవిడివ్రాతలు ప్రమాణము లెట్లగును?

ఓంవాక్ వాక్ ఓంప్రాణః ప్రాణః ఓంశ్రునాతుకిర తిమొదలగునవి ఋషిదయానందకృతములు ఎందుకన ఇవి వేదాప్రతికూలములుకావు కావున వేదములవి ఒప్పదగినవి,

ఓంబ్రహ్మదయాదేవాస్తృప్యంతాం అనుమంత్రమును తాము ఏసంస్కారవిధి ఏప్రకరణములో చూచారోకాని శోధించుకొని తెల్పగలరు

౫ సత్యార్థప్రకాశమును బ్రిటిషు గవర్నమెంటుగారు తమవంటి బుద్ధిజాడ్యులు అల్లరిచేసినప్పుడు విశోధించగల అసఫల ప్రయత్నముచేసి యుండిరికాని పంజాబుప్రతినిధిసభవారు వారికి ఛాలెంజియిచ్చిరి, ఆదేమన ఈసత్యార్థప్రకాశంలో ఏవైన అసత్యప్రమాటలుఉండిన చూపించుమనిరి. అప్పుడు గవర్నమెంటువారుమౌనధారులైరి

౬. ఆర్యసమాజము మతముకాదు జాతికాదు ఆర్యసమాజము ఒకసంఘనామము. దీనియుద్దేశ్యము వేదము, తథావేదానుకూల ఋషికృతగ్రంధములను నిర్భయముగా ప్రచారముచేయుట యే. ఆర్యసమాజఉద్దేశ్యము సమాజనియమములతో తెల్పనైనది.

మంత్రి, ఆర్యసమాజం
సదాశివపేట

ప్రకటింపబడని వ్రాతలు

ఈక్రిందివిషయాలనుగూర్చి మాకుచేరియున్న వ్రాతలు ప్రకటింపబడవు. కారణములు క్రింద చూచుకొనదగును

౧ 'చేకాలని గ్రంధ సభ ఋ' ఈవిషయవిమర్శన యిదివరకు గోలకొండపత్రికలో ప్రకటింపబడినది. ౨. "మహబూబునగరం తాలూకాలో జల్లాపురంఅనావృష్టి" అన్నిప్రాంతములయనావృష్టి బాధలవిషయమై సంక్షేపముగ మరియొకచో వ్రాయబడినది ౩ "తాదూరులో అనావృష్టి" పైకారణమే ౪ "కరీంనగరం జిల్లా రైతులకొకవిజ్ఞప్తి" ఇందువిశేషమేమీలేదు ౫ "ఆంధ్రబాల సంఘములోచర్చ" పారిశేరులేదు. ౬ "శైశ్యబాలికా ద్వితీయవివాహం" ఏ యూరో తెలుపలేదు ౭ "సదాశివపేట, పశాయుత సం-కార్యదర్శమనవి" ఇంటెట్టివిశేషము లేదు ౮ "విజయప్రశంస" ఇదిసంస్కృత భాషలోనున్నందున ప్రజలకనుపయోగము. ౯ "అంచమెక్కడా? రాచవన్నెక్కడా" ఇదియాంధ్రమహాసభవారికి సంబంధించినది, వారికేపంపుకొనదగినది. ౧౦ "మహబూబునగరంలో అంచాలబాధ" సరియయిన ఋజూవుచూపవలసి యుండును. ౧౧ "జంగ్లాతుచౌకీదారుని కుమారుని కేశఖండనకై రూపాయలకుకూల్లు" దీనికినిసరియగు ప్రమాణముకపరము. ౧౨ "ఆహింసనుగూర్చినవ్యాసము" విశేషమేమియులేదు ౧౩ "పట్టేపట్వారీల దౌర్జన్యము" ఋజూవుకావలెను. ౧౪ ల "మానకరంబొట్టు" అనర్థకాలకము.

౧౫ "ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ సంస్కృతపదవి" చర్విత చర్వణము ౧౬. "చింతకాని ఆవిమాగారి యత్యాచారకేసువిచారణ" ఆంధ్రమహాసభవారికి సంబంధించినది. ౧౭ "పెద్దముల పాండురంగ స్వామి పాలకీసేవ" వ్యర్థవార్త. ౧౮ "మట్టెవాడలో శ్రీకృష్ణఅష్టావియా మిడిల్ స్కూలు సభాసంఘము" అనవసరము. ౧౯ "పట్టాభిరామశర్మగారి పద్యాలు" పద్యాలకవకాశములేదు. ౨౦ "మహబూబునగరం బాలగ్రంధాలయ విజ్ఞప్తి" ఇందలిముఖ్యవిషయాలిదివరకే ప్రకటింపబడినవి. ౨౧ "మహబూబునగర బాలగ్రంధాలయనివేదిక" ఇందలిముఖ్యవిషయాలును పూర్వము ప్రకటితములే. ౨౨ "ఇదులాబాదువార్త" వ్రాతఅస్పష్టము. ౨౩ "చొప్పదండికాలనీతి" ఈఊరెచ్చటిదో తెలియదు. ౨౪ సదాశివపేట హిందీప్రచారము" ఇదిజానేలో జరిగినవార్త.

ఆర్యసమాజ (పావనవీధి) సమావేశము

(స్వ-వి)

సికింద్రాబాదు, జూలై ౨౭

దివి ౨౪-౭-౪౧నాడు సమాజముయొక్క ఆవరణమందు పావనముల్ని శ్రీయుత యం. నారాయణస్వామి గారు భజనప్రారంభించిరి

తరువాత ధీమంత శ్రీపూజ్య పం॥ యం. కృష్ణస్వామి గారు గంభీరముగా ఉపన్యసించుచు ఆర్యసమాజముయొక్క ముఖ్యమైనసిద్ధాంతములను తెలియచ్చుచు ప్రస్తుతము కేవలము స్త్రీలు పురాతనవైదికవిద్య నభ్యసించవలెననియు, వారత మకేటీయుల వీరమాతలయొక్క అపూర్వమైన ఇతిహాసములను మరచిపోక తాముకూడ తాదృశమైనపదవిని ప్రాప్తిచేయుచవలెనని చెప్పిరి మరియు స్త్రీలు తమసంతానమును రామకృష్ణ దయానందాది మహాత్ములవంటివారినిగని యెల్లప్పుడు దేశముయొక్క క్షేమముకొరకై వినియోగించవలెనని బలపూర్వకము గానుడివిరి

తీర్మానము

"ఆర్యసమాజముయొక్క ప్రచారము ఆంధ్రప్రాంతమందు చాలస్వల్పము గాయున్నది. ఆంధ్రప్రాంతము ఐతిహాసిక దృష్టితో భారతదేశమందు గొప్పమహత్వమును వహించుచున్నది. గాన యీప్రాంతమందు వైదికధర్మప్రచారము అత్యంతావసరమని నమ్ముచున్నాము ఈకార్యమును క్రియాత్మకరూపముగా పరిణమించినచో హిందూజాతికి మిక్కిలి మేలుకలుగును అందువలన మేము సార్వదేశిక ఆర్యప్రతినిధి సభఢిల్లీ మరియు నిజామ్రాంత ఆర్యప్రతినిధిసభవారలతో వినయపూర్వకముగా ప్రార్థనచేయుట మేమనగా యీప్రాంతమున స్థాయిరూపకముగా ప్రచారము జరుపుటకై తగినవ్యవస్థ యేర్పాటుచేసిమమ్ములను కృతార్థులను చేయవలెననికోరుచున్నాము"

ఈప్రస్తావనను చేసి శ్రీయుత బి- బాలయ్యగారు ఆంధ్రులయొక్క విద్యాప్రతిభనుకొనియాడి ఆ ప్రాంతమందు తప్పక ఆర్యసమాజముయొక్క ప్రచారము ఆవశ్యకముగా జరుపవలెనని బలపూర్వకముగా సమర్థించిరి తరువాత ఈప్రస్తావన సర్వసమ్మతితో నిర్ణయింపబడినది

సీతారాంబాగు సభ

సత్యాన్ని అసత్యంచేయుట

వృష, ఆషాఢ. బ-౩-శుక్రవారం- ౧౧-జూలై ౪౧సం- శుక్రవారం శ్రీవైష్ణవగ్రంధనిలయ మహాజనసభ హైద్రాబాదునగరం సీతారాంబాగులోజరిగి మాతననియమావళి, గ్రంథాలయ మార్పు, ఎన్నికలుజరిగినట్లు ౧౬జూలై-౪౧సం రోజున దివ్యవాణిపత్రికలో ప్రకటింపబడినవార్త అసత్యమని ౨౩ జూలై-౪౧-సం రోజునరయ్యత్ ఉర్దూపత్రికలో వెంకటనరసింహాచార్యులు అను వారు ఒకవార్తనుప్రకటించిరి. రయ్యత్ పత్రికలో ప్రకటించినవార్త సత్యదూరము, ఆచార్యులవారు ఇట్లుఏలఅసత్యప్రకటన చేయవలసివచ్చెనదో తెలియుటలేదు. నేనునాటిసభలో పాల్గొంటిని. దివ్యవాణిలో ప్రకటింపబడిన విషయములన్నియు తీర్మానరూపముదాల్చినవై సత్యవిషయాలు

ఇట్లు
నిలయసభ్యుడు పి. వి. ఆచార్య

శ్రీఆంజనేయ సంస్కృతాంధ్ర బాల బాలికా పాఠశాల

(శీలుఖాన, హైదాబాదు డి.కి.న

ఆషాఢ బ-౧౫నాడు శ్రీ మొగుడంపల్లి బాలకిష్టయ్యగారును, వారిఅన్నకుమారుడు లక్ష్మీకాంతయ్యగుప్తగారును పైపాఠశాలను పరిశీలించి, పాఠశాలఆర్థికపరిస్థితులనుగమనించి బాలబాలికలకు రేజింసామానులు ౧౧రూ- వెలగలవియు యింకాయితరపరికరములతోగూడా సహాయము పడుటయేగాక బాలబాలికలకు ఉపాహారమువిందొనర్చి పాఠశాలనుప్రోత్సహించి యుచ్చినందులకు మా బాలికలు అతిధులకు ఆయురారోగ్యైశ్వర్యములకై భగవత్ప్రార్థనసలుపుచున్నారు

సంవత్సరమునకు చందా
౬ హాలీ రూపాయిలు
ఆరు మాసాలకు
౩ రూపాయిలు
బ్రిటిషు ఇండియా కు
సం॥ చందా
౫-౮-౦ ..
వారపత్రికలకు
వెల ప్రత్యేకము

గోలకొండపత్రిక

Golkonda Patrika

The only Popular Paper That reaches The masses In the Dominions
Best Medium for advertisement

PUBLISHED ON EVERY MONDAY AND THURSDAY

Volume 16 | Hyderabad-Dn | Thursday 31st July 1941 | Number 26

బ్రిటను కింకా సామ్రాజ్య మమకారం పోలేదు

లార్డ్డుహాలిఫాక్సుగారు చెప్పినమాటలకర్థమేమి?

ఇదివరకొకప్పుడు భారతదేశపు వైస్రాయి యు, ఇప్పుడు అమెరికా సంయుక్తరాజ్యానికి బ్రిటిషుప్రభుత్వపు రాయబారియునగు లార్డుహాలిఫాక్సుగారు న్యూయార్కు-నగరంలో పిల్గ్రింసొసైటీలో ఉపన్యసించినతర్వాత కొందరుపత్రికల ప్రతినిధులతో సంభాషించినపుడు ఒకపత్రికప్రతినిధిఇట్లడిగెను. "హాలిఫాక్సుప్రభువుగారూ! అట్లాంటిక్ చార్టరు మీరుమానవులనిట్లు నిరంకుశమైన విలువగలదంటిరి, అన్ని జాతులప్రజలకును రాజకీయా వకాశములు సమానంగా ఉండవలెనంటిరి బ్రిటనుప్రధానలక్ష్యము మానవస్వాతంత్ర్యమంటిరి ఒకదేశమునకు దానితోడిదేశములపై అధికారములేనట్లు వ్యవస్థ ఉండవలెనంటిరి అంతేబ్రిటను భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యమిచ్చుటకు సిద్ధముగనున్నదని అర్థమా!"

అందుకు హాలిఫాక్సుగారు ఈయుద్ధంలో భారతదేశంతోడ్పడినచో దానికధిలనివేశ ప్రతిపత్తి (డొమినియన్ స్టేటస్) ఇవ్వబడునని వాగ్దానమిచ్చినను, అధినివేశప్రతిపత్తి ఎప్పటినుండి ఆచరణకువచ్చునో తేదినిర్ధరించవలెననిగాంధిగారుకోరినదానికి ఒప్పుకొనుట సాధ్యముకాలేదు, ఎప్పటికినిసాధ్యముకాజాలదు, అనిచెప్పిరి బ్రిటనుయుద్ధాశయములు

లార్డుహాలిఫాక్సుగారు పత్రికప్రతినిధులతో సంభాషణలో ఈ క్రిందివిషయములను కూడ తెలిపిరి.—

౧– అమెరికానుండి సహాయము వేగముగా రాకున్నను బ్రిటనుయీయుద్ధములో ఓడదు

౨– యుద్ధానంతరము కుదుర్చుకొను పరిష్కారములో జర్మనీచేరదగినట్టిఆర్థిక సంబంధము లైన ఒడంబడికలేనిచేరవు

౩– తనసామ్రాజ్యములో తనవ్యాపారమునకు అభిమానముచూపబడవలెనను ఏర్పాటునువదలుకొనే ఉద్దేశ్యము బ్రిటనకులేదు.

౪– తన ఐకమత్యమును దుర్బలముచేయు దేవినిగాని బ్రిటిషుసామ్రాజ్యములోని దేశములు భయముతో ద్వేషించగలవు– కాబట్టి ఇతరదేశములతో ముఖ్యముగ అమెరికాతోకూడ ఇప్పటికంటె ఎక్కువసన్నిహితమైన ఆర్థికసంబంధములను పెట్టుకొనుటకు అవిష్టపడకపోవచ్చును

౫– (అమెరికా సంయుక్త రాజ్యమునకు పూర్వమొకప్పుడు అధ్యక్షుడుగానుండిన) విల్సను గారి ౧౪అంశములను ఇప్పుడుచేసుకొనబోవు సంధికిఆధారముగ ఒప్పుకొనవీలులేదు.

౬– బ్రిటను కమ్యూనిజంపద్ధతితో, సోషలిజంపద్ధతితో, లేక టోటలిటేరియన్ పద్ధతి (జర్మని) తో మారునదేమాటపూర్తిగా జరగనేరదని మాట.

బ్రిటీషురాయబారి ఒప్పుకొన్న ఈవిషయాలన్నిటిని గమనించినచో బ్రిటను– తనదేశంలోను తనసామ్రాజ్యంలోను ఇప్పుడున్న హోదానే నిలుపుకొనుటకు పోరాడుచున్నదని స్పష్టపడగలదు ఈఅసాధారణమైన సమావేశమునుగురించిన పూర్తిసమాచారములను పోయినమార్చి ౨౭వతేదీనాటి, న్యూయార్కు–టైమ్సులో మాచవచ్చును– 'క్రిస్టియన్ సెంచరీ' అనుపత్రికనుండి—

ప్రకటన

ఇందు మూలముగా అందరకు తెలియచేయుట యేమనగా వర్కు తాలూకాలోని వదిలాబాదు గ్రామములో నాకుచెందియున్న యింటిని నాబావగారి కుమార్తెయగు రాజవీరమ్మ అను ఆమె తనయిల్లని నమ్మించి యితరులకు అమ్ముటకు ప్రయత్నముచేయుచున్నట్లు తెలియుచున్నది ఆమెకుఆయింటిపై ఏవిధమగుహక్కులేదు గనుక ఎవరైన ఆమెచేత విక్రయము చేయించుకొన్నచో అది చెల్లనేరకపోవుటయేగాక అందువల్ల నాకగు నష్టములకుగూడ బాధ్యులగుదురని హెచ్చరించుచున్నాను

ఇట్లు
హాల్మకాం } తొనుకునూరి వీరమ్మ,
ఆరుట్ల. } జాజె వెంకయ్య,

బహిరంగలేఖ

మ–రా–శ్రీ– నిజాంరాష్ట్రాంధ్ర మహాసభస్థాయిసంఘకార్యదర్శిగారికి

శ్రీయుత నందగిరి వెంకటరావు గారిని మ– రా– శ్రీ– నిజాం రాష్ట్రాంధ్ర మహాసభ స్థాయిసంఘ కార్యదర్శిగారు రయ్యతుపత్రికా కార్యాలయము (హైదరాబాదులో) లో ౨౭–౧౦–౫౦ వతేది ఉదయము ౭ 4 గంటలకు జరుగనున్న నిజాంరాష్ట్రాంధ్రమహాసభ కార్యకర్తల సమావేశమునకు ఆహ్వానించినారు తాను రెండుసంవత్సరములకుపూర్వమే మహాసభనుండివిరమించుకొన్ననుఇప్పుడు కార్యకర్తల సమావేశానికి తనను ఆహ్వానించినందుకు శ్రీయుత వెంకటరావుగారు కృతజ్ఞతను తెలుపుచు, ఆసమావేశంలో ఆలోచనకురాగలఅంశాలనుగూర్చి ఒకదీర్ఘమైన బహిరంగలేఖను ని–ఆ–మ–స్థాయిసంఘకార్యదర్శిగారినుద్దేశించివ్రాసి ప్రకటనార్థము మాకుపంపినారు ఆలేఖయంతయు ఈసంచికలో వేయుటకు అవకాశము చాలనపుడు అదివచ్చినందువల్ల అందలిముఖ్యవిషయములు ఈక్రింద తెలుపబడుచున్నవి

ఈసమావేశములో ఏఅంశాలుప్రవేశపెట్టి ఒప్పుకున్నామనిఅనుపించవలదలుచుకున్నారో కార్యదర్శిగారుఆహ్వానంలో ముందుగా తెలుపుతే బాగుండేది ముందుగాతమతీర్మానాలనుయుక్తితో గూడినహేతువాదాలతో సహా తయారయివచ్చి ఖాళీబుర్రలతోవచ్చినప్రతినిధులముందు తటాలునపడవేసి గారడిచేయుటఅంతన్యాయంగా ఉండదు అనిశ్రీయుతవెంకటరావుగారుసూచించినారు

ఈసమావేశంలోచర్చించుటకు ఈక్రిందివిషయాలలో అన్నికొన్నో ఉద్దేశించబడియుండవచ్చునని శ్రీయుత రావుగారు ఊహించవలసివచ్చినది —

౧, చిలుకూరుమహాసభతరువాత ప్రజలలోక్రమంగాపెరిగిపోతూన్నఅసంతృప్తిని రికట్టుట–

౨ భావిమహాసభ భావికార్యక్రమంనిర్ణయించుట–

౩ రాజకీయంగా తెరలవెనకజరుగుచున్న సంప్రతింపుల్లో ఏఉద్దేశంచేతనైతేనేమిపాల్గొని ఆ కృషిఫలితాముఒప్పుకొనివచ్చినపుడు ఎటువంటిదయినా వాటికిఏనఫలితములఆంధ్రులను బద్ధులనుగాచేసి నోరుమూయుటకైఏకైకరక్షకులుమనవారలను అనో సర్వాధికారమిచ్చుట–

౪ ఆంధ్రమహారాష్ట్ర కర్ణాటకమహాసభలను ఐక్యంచేసి దేశమంతటికిఒకేప్రజసంస్థ స్థాపించుట–

సమావేశానికి వచ్చువారందరూ చేతులెత్తటానికిమాత్రమేరాక పైవిషయాలనుగురించి మూరదృష్టితోఆలోచించి గట్టినిర్ణయంతో రావటంలోనే సమావేశంయొక్క సార్థకత'అని శ్రీరావుగారు తమలేఖలోచెప్పినారు– లేనిచో దేనికి శాశ్వతానర్థము చేకూర్చిన వారగుదురన్నారు–

మొదటిఅంశాన్నిగురించి శ్రీరావుగారువిమర్శించుచు "ఈమహాసభ చిన్ననాటి ఆశయరూపాలతోనే ముద్దులుగులుకుతోందని కొన్నిసంవత్సరాలనుండి పోషణభారంవహించిన శ్రీవెంకటరంగారెడ్డిగారు భావించినరీతిని దినదినాభివృద్ధిగాంచుతోందా, లేక శ్రీమందుములవారి హితబోధనుహీనవల్ల ఈమహాపురుషుని సంతుష్టుంచేయుటకై తనజాతిమతిరూపురేఖలసంపూర్ణంగా మార్చుకొని బూబుగామారిందా ఆంధ్రులందరు పరిశీలించి తెలుసుకొనదగిన విషయం

మహాసభయిదివరకువారినా మారకపోయివాయిప్పుడుమార్చితీరాలని కొందరు నాయకులు దీక్షబూనారనుటలో అబద్ధంకాదు– రేపటిసమావేశముగూడా యేతత్ప్రయత్నంగాతేలుతేకూడా ఆశ్చర్యంకాదు ఆబద్ధాలకు 'ఆంధ్ర అనే మాటకు–నుయీమహాసభ తీసుబ్బుకున్నంతమాత్రాన నిజమయినఆంధ్రులు వగుస్తేలాభంలేదు

కొంతకాలీయంగా మనంకోదరయీప్రభుత్వప్రతిబంధకాలఛాయక్రిందపడటం తటస్థించినంతమాత్రాన ... జాతి ... మనజనానికి ... భాషలను ఉద్ధరించుకోవాలని యీమహాసభకొసోస్తే వింటామా? బ్రిటిషుప్రాంతమున ఆంధ్రదేశంలో చదివోయిన మనబంధువులకిశ్రాద్ధాదిఉత్తరక్రియలు చేయకూడదని యీసభతీర్మానిస్తే మనస్వాములు ఒప్పుకొంటారా?

ప్రస్తుతంయీప్రభుత్వం క్రిందమనం గాంధి అన్ని ఆంధ్రులభాషాసంస్కృతి యిత్యాది సర్వతోముఖాభివృద్ధికై ఒకసంస్థఅవసరమాఅని ఆలోచించటం ప్రధమకర్తవ్యం తరువాతఅనుభవంకలవారితో గట్టిపునాదులువేయించి ఆట్టిసంస్థనిర్మించుకోటందానిఆచరణ విధిబల్లను గ్రంధాలయాలను ఒకకేంద్రంక్రింద వ్యవస్థపరచిదానిద్వారా ఆంధ్రభాష సంస్కృతికిపాటుపడినమ్ముక

రెండవ అంశం విషయములో కేవలం ఇతరుల వర్గీయ ఆంతరంగిలిస్తారేమోనను భయంవిడిచి నిజంగా రోజురోజుకు దేశీయులు కోల్పోతున్న పౌరత్వహక్కులను కాపాడటం, తద్వారా మహాసభయొక్క ఉపయోగాన్ని ప్రజల హృదయములో నాటుకొనేటట్టు చేయాలి ఉంటుంది ఇత్తేహాదు ముసల్మీనువారు అనుసరిస్తున్నస్నిర్మాణకార్యక్రమాన్నిగూడా పరిశీలించటంకూడా ఎంతోఅవసరం ఉర్దూనిర్బంధపరిచే విద్యావిధానం పట్టుదలగా ప్రవేశపెట్టటంలోకల ఉద్దేశ్యం పరిశీలించి అవసరమయిన ప్రతిచర్యను నిర్ణయించక తప్పదు" అని వ్రాయబడినది

మూడవనాలుగవఅంశాల విషయంలో లేఖలో యిట్లువ్రాసినారు "మన రాం అన్ని ఆప్రభుత్వ ప్రభుత్వంతోకాని యితర నాయకులతోకాని సంప్రతింపులు జరుపటానికై దేశీయులందరి హృదయపూర్వక విశ్వాసానికి పాత్రుడైన నాయకునికూడనిర్ణయమాటంగా నిర్ణయించుకోటం చాలాభాధ్యతతోకూడినపని మొహమాటానికిగాని ఇతరులు చేతులెత్తుతున్నారని కాని మనంకూడా డిటోఅంటే ముందుపశ్చాత్తాప పడవలసివస్తుంది . ఈసందర్భములో ఇంతవరకు ప్రజల తరపున సంప్రతింపులు జరుపుతూ వచ్చినవాయకులవల్ల దేశంలో చెలరేగినఅసంతృప్తి నిరాకార్యో సమావేశంములో నిష్పంకోచంగా చర్చించటం చాలామంచిది ఆంధ్రమహారాష్ట్ర కర్ణాటక మహాసభలను ఏకంచేసే విషయంలో స్టేటుకాంగ్రెసు నేషనల్ కాన్ఫరెన్సు స్థలగాథలను స్మరించుకోవలసి ఉంటుంది ఆజాతీయసంస్థ నెరవేర్చజాలని ఉద్దేశ్యాన్ని ఈనాడు మహాసభలు ఒకటయినంతమాత్రమున ఎంతవరకు సఫలకు పరమునో దీర్ఘంగా ఆలోచించవలెను"

Printed and Published by, G Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press Hyderabad Dn Editor- S Prathapa Reddy B A B L